

ПРАВИЛА ЗА РАБОТА НА ОРГАНИЗИРАН БОРСОВ ПАЗАР НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ

В сила от 19.06.2020 г.

Издадени от Комисията за енергийно и водно регулиране

Обн. ДВ. бр.55 от 19 Юни 2020г., изм. и доп. ДВ. бр.4 от 15 Януари 2021г., изм. и доп. ДВ. бр.41 от 18 Май 2021г., изм. и доп. ДВ. бр.2 от 7 Януари 2022г., изм. и доп. ДВ. бр.74 от 16 Септември 2022г., изм. и доп. ДВ. бр.50 от 9 Юни 2023г.

Глава първа. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. "Българска независима енергийна борса" - ЕАД, наричано по-нататък БНЕБ - ЕАД, или оператор, е титуляр на лицензия за организиране на борсов пазар на електрическа енергия, издадена на дружеството по реда и при условията на Закона за енергетиката.

Чл. 2. Борсовият пазар на електрическа енергия, организиран от БНЕБ - ЕАД, оперира при следните основни принципи:

1. търговия с електрическа енергия чрез открит, прозрачен, недискриминационен и анонимен механизъм;
2. формиране на референтни цени за всички търгувани стандартизирани продукти;
3. сключване на сделки по лесен, бърз и сигурен начин.

Чл. 3. Настоящите правила регламентират организацията на дейността, правата и задълженията на всички търговски участници и на БНЕБ - ЕАД, във връзка с участието им, респективно с оперирането на борсовия пазар на електрическа енергия в следните направления:

1. пазарен сегмент "В рамките на деня";
2. пазарен сегмент "Ден напред";
3. пазарен сегмент "Двустранни договори".

Чл. 4. Тези правила са задължителни за всички търговски участници и дружества в договорни отношения с БНЕБ - ЕАД, към които са относими.

Чл. 5. Търговията на борсовия пазар на електрическа енергия се осъществява чрез електронна система за търговия, наричана по-нататък ЕСТ, която система е с ограничен и непрекъснат достъп.

Чл. 6. Търговията на БНЕБ - ЕАД, се осъществява в централноевропейско време и всички часове в тези правила са в съответствие с това време.

Чл. 7. БНЕБ - ЕАД, определя приложими цени към дейността на борсовия пазар, които оповестява в Тарифа за таксите на БНЕБ - ЕАД, публикувана на интернет страницата на оператора. Търговските участници и всички дружества в договорни отношения с БНЕБ - ЕАД, към които са относими, са длъжни да заплащат приложимите цени, определени в Тарифа за таксите на БНЕБ - ЕАД.

Чл. 8. (1) (Предишен текст на чл. 9 - ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г.) Всеки търговски участник е длъжен да изпрати незабавно официално уведомление до БНЕБ - ЕАД, за всички промени, настъпили както от фактическа, така и от правна страна, които могат да имат отражение върху възможността на съответния търговски участник да изпълнява задълженията си в съответствие с изискванията на ЗЕ, правилата по чл. 91, ал. 2 от ЗЕ, договора за участие и тези правила.

(2) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г.) В случай че срещу търговски

участник е образувано изпълнително дело или са предприети действия по принудително изпълнение или обезпечение срещу имуществото на търговския участник, последният е длъжен да изпрати официално уведомление до БНЕБ - ЕАД, в срок от 10 работни дни, считано от по-ранната от двете дати, от датата на получаване на покана за доброволно изпълнение или от датата на узнаването за предприетите изпълнителни или обезпечителни действия.

Чл. 9. (Доп. - ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г.) Всеки търговски участник се съгласява, че наименованието и адресът на дружеството, лицата за контакт, както и телефонните номера, имейли и адресите за кореспонденция, както и информация за банковите сметки могат да бъдат използвани, предоставяни и публикувани от БНЕБ - ЕАД, за целите на дейността му.

Чл. 10. Всеки търговски участник е длъжен да изпълни задълженията си в съответствие с физическия и финансовия сетълмент, породени от подадената от него оферта.

Чл. 11. Всички сключени сделки от търговски участник преди неговото отстраняване, изключване или оттегляне от борсовия пазар запазват действието си.

Чл. 12. За целите на тези правила се прилагат определенията, съдържащи се в Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия (REMIT) и Регламент за изпълнение (ЕС) № 1348/2014 на Комисията от 17 декември 2014 г. за прилагане на член 8, параграфи 2 и 6 от Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия по отношение на докладването на данни.

Глава втора. РЕГИСТРАЦИЯ

Раздел I.

Процедура по регистрация

Чл. 13. Процедурата по регистрация на борсов пазар на електрическа енергия включва:

1. подаване на заявление за регистрация;
2. сключване на договор за участие;
3. предоставяне на обезпечение;
4. плащане на приложимите цени съгласно Тарифата за таксите на БНЕБ - ЕАД;
5. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) получаване на сертификат за работа с електронните системи за търговия за съответния пазарен сегмент;
6. (доп. - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) предоставяне на достъп до електронните системи за търговия и електронните системи за сетълмент;
7. (нова - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) сключване на споразумение за самофактуриране - за пазарни сегменти "Ден напред" и "В рамките на деня";
8. (нова - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) посочване на банкова сметка в левове за целите на разплащанията, възникнали в резултат на реализирани сделки на борсовия пазар на електрическа енергия.

Чл. 14. Процедурата по регистрация на борсовия пазар започва с изпращане на попълнено заявление за регистрация ведно с приложенията към него. Заявлението за регистрация се подготвя по образец, публикуван на [интернет страницата](#) на БНЕБ - ЕАД, и се изпраща на имейл application@ibex.bg или на адреса за кореспонденция на БНЕБ - ЕАД.

Чл. 15. БНЕБ - ЕАД, разглежда заявлението за регистрация в срок до 5 (пет) работни дни, като извършва проверка на предоставените данни. При необходимост от предоставяне на допълнителна информация и/или нередовност на заявлението за регистрация операторът предписва на заявителя срок от 3 (три) работни дни за представяне на допълнителна информация

и/или за отстраняване на нередовностите. Срокът за разглеждане на заявлението за регистрация се спира за времето на допълнителния срок и продължава да тече след изпълнение на предписанието на оператора.

Чл. 16. БНЕБ - ЕАД, допуска до регистрация и участие на борсов пазар на електрическа енергия единствено лица, които не го излагат на репутационен или финансов риск.

Чл. 17. БНЕБ - ЕАД, отказва регистрация, когато заявителят не отговаря на изискванията, установени в тези правила, като официално го уведомява за мотивите на отказа.

Чл. 18. При одобрение на заявлението за регистрация операторът изпраща на заявителя договор за участие, образец от който е публикуван на [интернет страницата](#) на БНЕБ - ЕАД.

Чл. 19. Търговският участник е длъжен да сключи договора за участие и да го изпрати в 2 (два) оригинални екземпляра на актуалния адрес за кореспонденция на БНЕБ - ЕАД.

Чл. 20. В срок до 15 (петнадесет) работни дни от датата на сключване на договора за участие търговският участник:

1. заплаща всички дължими такси съгласно Тарифата за таксите на БНЕБ - ЕАД;
2. предоставя обезпечение съгласно глава седма;
3. (нова - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) сключва споразумение за самофактуриране с БНЕБ - ЕАД, при регистрация на пазарен сегмент "Ден напред" и/или пазарен сегмент "В рамките на деня".

Чл. 21. (Доп. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) След успешното приключване на процедурата по регистрация на борсовия пазар търговският участник придобива съответния статус, който се отразява в регистъра на търговските участници на [интернет страницата](#) на БНЕБ - ЕАД, а именно:

1. (доп. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) статус "Активен" за пазарен сегмент "В рамките на деня" и пазарен сегмент "Ден напред" се придобива след изпълнение на изискванията на чл. 13 и след вписване на търговския участник със статус "Активен" в съответните регистри, поддържани от независимия преносен оператор;

2. статус "Регистриран" за пазарен сегмент "Двустранни договори" се придобива след изпълнение на изискванията на чл. 13;

3. (доп. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) статус "Активен" за пазарен сегмент "Двустранни договори" се придобива след изпълнение на изискванията на чл. 13 и на глава шеста, раздел II и след вписване на търговския участник със статус "Активен" в съответните регистри, поддържани от независимия преносен оператор.

Чл. 22. (1) (Предишен текст на чл. 22 - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) Процедурата за регистрация на борсов пазар се прекратява:

1. автоматично, когато с изтичане на тримесечен срок от подаване на заявлението за регистрация търговският участник не е придобил статус по чл. 21, т. 1 и/или 2, за което операторът изпраща официално уведомление до търговския участник;

2. с официално уведомление до търговския участник, съдържащо мотивиран отказ:

а) когато не е спазено предписанието на оператора по чл. 15;

б) при наличие на хипотезата на чл. 16.

(2) (Нова - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) При прекратяване на процедура по регистрация платените от търговския участник такси не се възстановяват. За всяка последваща процедура по регистрация, образувана по ново заявление, таксите се дължат отново.

Раздел II.

Достъп до електронна система за търговия

Чл. 23. Достъпът до ЕСТ се осъществява чрез създадени от оператора профили на посочените от търговския участник лица като отговорници за търговия.

Чл. 24. (1) Всеки търговски участник е длъжен да определи минимум 2 (две) физически лица като отговорници за търговия. При посочването на лицата търговският участник декларира пред оператора, че същите са оправомощени да го представляват пред БНЕБ - ЕАД, във връзка с участието на борсовия пазар на електрическа енергия и имат право да подават, анулират и модифицират оферти, изпращат заявки за подаване, модифициране или анулиране на оферти на оператора и/или заявления за инициране на търгове.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) Всеки отговорник за търговия е длъжен успешно да положи тест за проверка на познанията му относно тези правила и за работа със съответната ЕСТ съгласно Инструкция № 1 "Обучение и сертифициране", публикувана на [интернет страницата](#) на БНЕБ - ЕАД.

(3) (Нова - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) Всеки търговски участник има право да подаде заявление за провеждане на обучение с отговорник за търговия за запознаване с тези правила и работа със съответната ЕСТ.

(4) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г., предишна ал. 3 - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) Единствено посочените в ал. 1 отговорници за търговия имат право да осъществяват кореспонденция от името на съответния търговски участник и да изпращат съобщения/нотификации във връзка с технически проблеми или проблеми от друго естество, свързани с функционирането на ЕСТ.

Чл. 25. (1) (Доп. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) Операторът създава за всеки търговски участник определен брой профили, който съответства на броя на посочените отговорници за търговия по чл. 24. За целите на създаването на профил търговският участник представя индивидуален адрес на електронна поща на всеки отговорник за търговия. Не се допуска създаването на повече от един профил с един адрес на електронна поща.

(2) За пазарен сегмент "Двустранни договори" операторът създава 2 (два) безплатни профила за всеки търговски участник, като за всеки допълнителен профил се заплаща такса в съответствие с Тарифата за таксите на БНЕБ - ЕАД.

(3) Видът на достъп на отговорниците за търговия до ЕСТ се определя от съответния търговски участник, а именно:

1. с активен достъп - създават се профили, посредством които отговорниците за търговия имат възможност да оперират с ЕСТ от името на съответния търговски участник;

2. с пасивен достъп - създават се профили, посредством които отговорниците за търговия имат достъп до информацията в ЕСТ, но не могат да оперират с тях.

(4) Операторът създава профилите съгласно определения вид на достъпа по ал. 2, след което предоставя на отговорниците за търговия индивидуални потребителско име и парола.

Чл. 26. При първото влизане в съответната ЕСТ отговорниците за търговия са длъжни да променят предоставените от оператора пароли и да не ги предоставят на трети лица. Операторът не носи отговорност, в случай че отговорниците за търговия предоставят индивидуалните потребителско име и парола за достъп до ЕСТ на трети лица.

Чл. 27. Търговският участник е длъжен незабавно да изпрати официално уведомление до БНЕБ - ЕАД, при промяна на лице, посочено като отговорник за търговия. В срок от 1 работен ден операторът прекратява достъпа и изпраща официално уведомление с потвърждение на търговския участник. Последният остава обвързан и отговорен за всички пропуски, действия и бездействия от страна на отговорника за търговия до момента, в който БНЕБ - ЕАД, е изпратило официално уведомление, че достъпът е прекратен.

Раздел III.

Достъп до електронни системи за сетълмент

Чл. 28. (1) Всеки търговски участник е длъжен да определи минимум 1 (едно) лице като

отговорник за сетълмент и обезпечения, с посочването на което търговският участник декларира пред оператора, че същото е упълномощено да го представлява пред БНЕБ - ЕАД, по всички въпроси, свързани със сетълмент и обезпечения във връзка с глава седма, и има право да подписва документи за разпределяне и освобождаване на обезпечение, както и документи за потвърждаване на предоставяне и/или приемане на обезпечение за плащане и обезпечение за добро изпълнение.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г., отм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.)

Чл. 29. (1) БНЕБ - ЕАД, осигурява достъп до електронните системи за сетълмент, като създава индивидуално потребителско име на всеки отговорник за сетълмент и обезпечения и изпраща активационен линк на имейла за контакт на съответното лице съгласно чл. 28.

(2) Активационният линк съдържа информация за индивидуалното потребителско име на съответния отговорник за сетълмент и обезпечения.

(3) При потвърждаване на достъпа чрез изпратения активационен линк отговорникът за сетълмент и обезпечения създава персонална парола за достъп.

Чл. 30. Всеки отговорник за сетълмент и обезпечения носи отговорност за съхраняването и опазването на индивидуалните потребителско име и парола за достъп до електронните системи за сетълмент. Операторът не носи отговорност, ако отговорник за сетълмент и обезпечения предоставя индивидуалните потребителско име и парола за достъп на трети лица.

Чл. 31. (Доп. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) Отговорниците за сетълмент и обезпечения са задължени да се информират за размера на лимита за търговия на пазарни сегменти "Ден напред" и "В рамките на деня" съгласно тези правила сключените сделки, размера на обезпечението и друга информация, предоставена чрез електронните системи за сетълмент.

Чл. 32. (1) Търговският участник е длъжен незабавно да изпрати официално уведомление до БНЕБ - ЕАД, при промяна на лице, посочено като отговорник за сетълмент и обезпечения.

(2) Операторът своевременно прекратява достъпа и изпраща официално уведомление с потвърждение до търговския участник.

(3) Търговският участник остава обвързан и отговорен за всички пропуски, действия и бездействия от страна на отговорника за сетълмент и обезпечения до момента, в който БНЕБ - ЕАД, е изпратило официално уведомление, че достъпът е прекратен.

Глава трета. ПРЕКРАТЯВАНЕ НА РЕГИСТРАЦИЯ

Раздел I. Оттегляне

Чл. 33. Всеки търговски участник има право да се оттегли от участие на борсовия пазар на електрическа енергия с писмено заявление по образец, изпратено до БНЕБ - ЕАД, най-малко 10 (десет) работни дни преди датата на прекратяване на регистрацията на борсовия пазар на електрическа енергия.

Чл. 34. (Изм. - ДВ, бр. 2 от 2022 г., в сила от 07.01.2022 г.) (1) БНЕБ - ЕАД, разглежда заявлението по чл. 33 и се произнася по него в разумен срок.

(2) При оттегляне на търговски участник от борсовия пазар на електрическа енергия БНЕБ - ЕАД, прекратява всички видове предоставен достъп и изпраща официално уведомление до търговския участник за датата на оттеглянето, като изпраща съобщение до всички търговски участници.

(3) Оттеглянето на търговски участник от борсовия пазар на електрическа енергия се отразява в регистъра на търговските участници, публикуван на [интернет страницата](#) на БНЕБ -

ЕАД.

(4) При оттегляне на търговски участник от борсовия пазар на електрическа енергия всички дължими към борсовия оператор такси по Тарифата за таксите на БНЕБ - ЕАД, стават изискуеми.

Раздел II. Отстраняване

Чл. 35. Операторът има право да отстрани търговски участник от определен пазарен сегмент, част от борсовия пазар на електрическа енергия, при неизпълнение на едно или повече от следните задължения:

1. търговският участник да спазва задълженията, произтичащи от Закона за енергетиката, правилата по чл. 91, ал. 2 от Закона за енергетиката или друг нормативен документ, който има отношение към участието на търговски участник на борсовия пазар;

2. търговският участник да спазва задълженията, произтичащи от тези правила;

3. търговският участник да отговаря на условията за регистрация на пазарен сегмент, част от борсовия пазар на електрическа енергия, съдържащи се в ЗЕ, правилата по чл. 91, ал. 2 от ЗЕ и/или тези правила;

4. търговският участник да не застрашава нормалното функциониране на борсовия пазар на електрическа енергия;

5. (нова - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) търговският участник да не подава оферти и/или да сключва сделки за покупка на положителни цени и/или продажба на отрицателни цени и да не натрупва парични задължения към борсовия оператор, чиято максимална стойност надхвърля разполагаемия лимит за търговия по смисъла на тези правила.

Чл. 36. При неизпълнение на задължение по чл. 35 БНЕБ - ЕАД, изпраща официално уведомление до търговския участник, като определя разумен срок за неговото изпълнение.

Чл. 37. (1) При неизпълнение на задължение по чл. 35 в срока по чл. 36 БНЕБ - ЕАД, отстранява търговския участник от съответния пазарен сегмент, с което прекратява всички видове предоставен достъп до него.

(2) Когато неизпълнението се отнася до пазарен сегмент "В рамките на деня" и/или пазарен сегмент "Ден напред", достъпът се прекратява едновременно до двата пазарни сегмента.

Чл. 38. БНЕБ - ЕАД, изпраща официално уведомление до търговския участник за отстраняването му от съответния пазарен сегмент, като посочва нов разумен срок за изпълнение на задълженията по чл. 35.

Чл. 39. При продължаващо неизпълнение след изтичане на срока по чл. 38 БНЕБ - ЕАД, изключва търговския участник от борсовия пазар на електрическа енергия по реда на раздел III от тази глава.

Чл. 40. В случаите, когато е застрашено нормалното функциониране на борсовия пазар на електрическа енергия, и/или при повторно неизпълнение на задължение по чл. 35 в период от 6 месеца БНЕБ - ЕАД, отстранява търговския участник от участие на борсовия пазар незабавно преди уведомяването и без да дава срок по чл. 36, като анулира вече регистрирани оферти и заявления за инициране на търг. Операторът изпраща официално уведомление до търговския участник след неговото отстраняване и предписва срок по реда на чл. 38.

Чл. 41. (1) БНЕБ - ЕАД, възстановява всички видове прекратени достъпи до 3 (три) работни дни след изпълнение на задължение по чл. 35 и извършване на плащания по реда и при условията на глава осма, когато такива са приложими.

(2) За възстановяване на достъпа до ЕСТ след всяко отстраняване търговският участник заплаща на БНЕБ - ЕАД, 50 % (петдесет процента) от таксата за участие съгласно Тарифата за

таксите на БНЕБ - ЕАД.

Чл. 41а. (Нов - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) (1) Когато търговски участник застрашава функционирането на балансиращия пазар на електрическа енергия и на електроенергийната система чрез сключване на сделки, водещи до изчерпване на диапазона за регулиране и отклонение от параметрите за сигурност, независимият преносен оператор, след извършен сетълмент с данни от известните графици и данни от средствата за търговско измерване за всички обекти в балансиращата група на търговския участник, изпраща мотивирано искане до оператора:

1. за временно спиране на достъпа на търговския участник до ЕСТ "В рамките на деня", в случай на покупко-продажба на електрическа енергия без насрещна търговска сделка или прогнозно потребление/производство в балансиращата група, и покриване на търгуваните количества от балансиращия пазар, за не по-малко от 10 периода на сетълмент в рамките на календарен месец;

2. за временно спиране на достъпа на търговския участник до ЕСТ при отклонение в посока енергиен недостиг и/или енергиен излишък, за не по-малко от 10 периода на сетълмент в рамките на календарен месец, в които периоди отклонението надхвърля 50% от сумарното производство и/или сумарното потребление за координатор на балансираща група и над 20 MWh за търговец на електрическа енергия.

(2) За постъпило искане по ал. 1 БНЕБ - ЕАД, незабавно уведомява търговския участник, който има право в срок от 3 работни дни да изпрати мотивирано възражение до независимия преносен оператор.

(3) В случай че в срок от 5 работни дни от изпращане на уведомлението по ал. 2 независимият преносен оператор не оттегли искането си или го потвърди, операторът отстранява търговския участник от ЕСТ "В рамките на деня" за един месец - когато търговският участник за първи път е застрашил функционирането на балансиращия пазар на електрическа енергия и на електроенергийната система чрез сключване на сделки, водещи до изчерпване на диапазона за регулиране и отклонение от параметрите за сигурност, а за всяко последващо застрашаване в рамките на същата календарна година - за три месеца.

Раздел III. Исключване

Чл. 42. Операторът изключва търговски участник от борсовия пазар на електрическа енергия, когато:

1. в указания от БНЕБ - ЕАД, срок по чл. 38 търговският участник не е изпълнил задължение по чл. 35;

2. е налице невъзможност задължение по чл. 35 да бъде изпълнено чрез последващи действия на търговския участник;

3. е отстранен от пазара на електрическа енергия от страна на "Електроенергиен системен оператор" - ЕАД, наричано по-нататък ЕСО - ЕАД;

4. е налице решение на Комисията за енергийно и водно регулиране, наричана по-нататък КЕВР, за отнемане/прекратяване на съответната лицензия или при изтичане на нейния срок, когато за дейността на търговския участник се изисква лицензия;

5. търговският участник не отговаря на условията за регистрация на борсов пазар, съдържащи се в ЗЕ, правилата по чл. 91, ал. 2 от ЗЕ и/или тези правила, поради настъпила промяна в обстоятелствата, за която не е изпратил официално уведомление до БНЕБ - ЕАД.

Чл. 43. При изключване на търговски участник от борсовия пазар на електрическа енергия БНЕБ - ЕАД, прекратява всички видове предоставен достъп и изпраща официално уведомление до търговския участник за датата на изключването, като изпраща съобщение до

всички търговски участници.

Чл. 44. (1) Изключването на търговски участник от борсовия пазар на електрическа енергия се отразява в регистъра на търговските участници, публикуван на [интернет страницата](#) на БНЕБ - ЕАД.

(2) Търговски участник, изключен от борсовия пазар на електрическа енергия, има право да започне нова процедура по регистрация не по-рано от 6 (шест) месеца след датата на изключване.

(3) При изключване на търговски участник от борсовия пазар на електрическа енергия всички дължими към борсовия оператор такси по Тарифата за таксите на БНЕБ - ЕАД, стават изискуеми.

Глава четвърта.

ПРАВИЛА ЗА ТЪРГОВИЯ НА ПАЗАРЕН СЕГМЕНТ "В РАМКИТЕ НА ДЕНЯ"

Раздел I.

Електронна система за търговия

Чл. 45. Търговията на пазарен сегмент "В рамките на деня" се осъществява чрез електронна система за търговия - в рамките на деня, наричана по-нататък ЕСТ-РД.

Чл. 46. За участието на пазарен сегмент "В рамките на деня" всеки търговски участник има основно портфолио и допълнителни портфолия.

Чл. 47. ЕСТ-РД на пазарен сегмент "В рамките на деня" е с ограничен и непрехвърляем достъп.

Раздел II.

Дни на търговия, интервал и етапи на търговия

Чл. 48. Дните на търговия са всеки ден от седмицата, 365/366 дни в годината.

Чл. 49. Период на подаване на оферти е периодът, през който оферти за покупка и продажба могат да бъдат подавани в ЕСТ-РД до приключване на времето за сключване на сделки за съответен продукт в деня на доставка (D).

Чл. 50. Сроковете за подаване на оферти за покупка и/или продажба са:

1. начален срок за подаване на оферти и сключване на сделки: 14,00 ч. на деня (D-1), предхождащ деня на доставка (D), за всички продукти с ден на доставка (D);

2. краен срок за подаване на оферти и сключване на сделки: търговските участници могат да подават оферти, да променят или изтриват вече подадени оферти и да сключват сделки до 60 (шестдесет) минути преди началото на доставка на съответния продукт.

Чл. 51. По преценка на БНЕБ - ЕАД, съответните начални и крайни срокове за подаване на оферти и сключване на сделки могат да бъдат променени.

Чл. 52. Всички промени по чл. 51 се обявяват на [интернет страницата](#) на БНЕБ - ЕАД, като регистрираните търговски участници се уведомяват официално.

Раздел III.

Маркет-мейкър (Market Maker)

Чл. 53. БНЕБ - ЕАД, може в съответствие с правилата по чл. 91, ал. 2 от ЗЕ да сключи договор с регистриран търговски участник/ци, който/които да поеме/ат отговорността за осигуряване на ликвидност (маркет-мейкър).

Чл. 54. Образец на рамково споразумение за осъществяване на роля на "маркет-мейкър" е публикуван на [интернет страницата](#) на БНЕБ - ЕАД.

Раздел IV. Търгувани продукти

Чл. 55. (Доп. - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) Търгуваните продукти на пазарен сегмент "В рамките на деня" и техните параметри са дефинирани в Инструкция № 6 "Спецификация на търгуваните продукти".

Раздел V. Задължения, породени от подаване на оферта от търговски участник

Чл. 56. Офертите, подадени от търговски участник чрез ЕСТ-РД, се считат за обвързващи и се съхраняват в нея. Информация, генерирана от ЕСТ-РД въз основа на подадените оферти от търговските участници, се счита за обвързваща по отношение на съответния търговски участник, подал офертата.

Чл. 57. Сделките, сключени на пазарен сегмент "В рамките на деня", представляват твърд ангажимент на съответния търговски участник за доставка на електрическа енергия - в случай на прието предложение за продажба, или задължение за приемане на доставка на електрическа енергия - в случай на прието предложение за покупка.

Чл. 58. Всяка сделка е обвързана към определен ден и интервал на доставка.

Чл. 59. Всеки търговски участник има задължение да вземе необходимите мерки срещу непозволен или външен достъп до неговия софтуер и хардуер за достъп до ЕСТ-РД и респективно да опазва паролите и кодовете си за достъп до ЕСТ.

Чл. 60. При технически проблеми, възникнали по време на осъществяване на оферирването и/или сключването на сделките, отговорникът за търговия следва да се свърже с БНЕБ - ЕАД, като се идентифицира.

Чл. 61. (1) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г.) Ако поради технически проблеми търговски участник е в невъзможност да подаде оферта, то отговорникът за търговия има право да изпрати офертата до оператора чрез имейл support@ibex.bg, като използва шаблон във формат Excel, който е достъпен в ЕСТ-РД, и уведоми предварително оператора за това на посочените телефони за връзка.

(2) Операторът служебно въвежда офертата от името на търговския участник, като си запазва правото на отказ по технически или организационни причини, както и в случай че автентификацията на отговорника за търговия се окаже невъзможна.

(3) Офертата трябва да бъде получена от оператора най-късно 15 (петнадесет) минути преди крайния срок за подаване на оферти за съответния продукт.

Чл. 62. Оферта, подадена по служебен път, се счита за регистрирана единствено когато операторът е потвърдил въвеждането ѝ в ЕСТ-РД по имейл на съответния отговорник, чрез изпращане на снимка на екрана от ЕСТ-РД или по друг подходящ начин, съдържащ изпратените предложения за покупка и/или продажба, в съответствие с чл. 61.

Чл. 63. Подаването на служебна оферта от страна на оператора по заявка на търговски участник поражда задължения за търговския участник, идентични с подаването на оферта от участника в ЕСТ-РД, от момента на регистрирането ѝ независимо от момента на потвърждение.

Чл. 64. Търговският участник има задължение да осигури необходимите мерки срещу неправомерно изпращане на информация до оператора.

Раздел VI. Предложения за покупка и продажба

Чл. 65. Търговските участници на пазарен сегмент "В рамките на деня" могат да

изпращат предложения за продажба и/или предложения за покупка за активните на екрана на ЕСТ-РД продукти до крайния срок за подаване на оферти за всеки един продукт в съответствие с параметрите на продукта съгласно инструкцията по чл. 55.

Чл. 66. (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 01.10.2022 г.) Достъпните за търговия в ЕСТ-РД продукти обхващат следващите от 9 до 32 часови интервала на доставка или съответно 36 до 128 петнадесетминутни интервала, като нови достъпни за търгуване продукти се добавят в ЕСТ ежедневно в 14 ч. след публикуването на резултатите от пазарен сегмент "Ден напред". Търговията с всеки един продукт е възможна до 60 минути преди началния час на доставка на съответния продукт.

Чл. 67. Всяка подадена от търговски участник оферта е обвързана с определен продукт и може да бъде единствено от типа оферти, определени съгласно чл. 55.

Чл. 68. (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 01.10.2022 г.) Всеки ден на доставка се състои съответно от:

1. двадесет и четири (24) последователни интервала на доставка, всеки от 1 (един) час, като първият интервал на доставка започва от 00,00 ч. в деня на доставката;

2. деветдесет и шест (96) последователни интервала на доставка, всеки от 15 минути, като първият интервал на доставка започва от 00,00 ч. в деня на доставката.

Чл. 69. (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 01.10.2022 г.) При преминаване от лятно към зимно часово време денят на доставка се състои от:

1. двадесет и пет (25) последователни интервала на доставка, като часовият интервал между 02,00 - 03,00 ч. се повтаря 2 (два) пъти;

2. сто (100) последователни интервала на доставка, всеки от 15 минути, като интервалите между 02,00 - 03,00 ч. се повтарят 2 (два) пъти.

Чл. 70. (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 01.10.2022 г.) При преминаване от зимно към лятно часово време денят на доставка се състои от:

1. двадесет и три (23) последователни интервала на доставка, като часовият интервал между 02,00 - 03,00 ч. се премахва;

2. деветдесет и два (92) последователни интервала на доставка, всеки от 15 минути, като интервалите между 02,00 - 03,00 ч. се премахват.

Чл. 71. Предложения за продажба на електрическа енергия и предложения за покупка на електрическа енергия, изпращани от търговските участници на пазарен сегмент "В рамките на деня", следва да съдържат най-малко следната информация:

1. търговски участник, изпратил офертата;

2. търговско портфолио, към което трябва да бъде отнесена офертата, в случай че по нея бъде осъществена сделка;

3. информация за това, дали офертата е за покупка или за продажба;

4. вида на офертата съгласно чл. 55;

5. (отм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.)

6. (изм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) приложим ценови и количествен лимит в съответствие с Инструкция № 6 "Спецификация на търгуваните продукти";

7. срок на валидност на офертата.

Чл. 72. Предложенията представляват твърд ангажимент за продажба или покупка на електрическа енергия при въвеждането им на пазарен сегмент "В рамките на деня".

Чл. 73. Всички оферти, въведени в търговската система, се маркират с час на постъпване.

Чл. 74. Постъпилите оферти от търговските участници, маркирани от системата, са валидни до момента на тяхното приемане от друг търговски участник, анулирането им или промяна в параметрите им, а в случай че не настъпи нито едно от тези събития - до настъпване на края на валидността на продукта, за който се отнасят, или до срока, посочен в самите оферти.

Чл. 75. Всеки търговски участник е отговорен за съдържанието на подадената от него

оферта, както и за промените, направени до крайния срок за подаване на оферти за съответния продукт в ЕСТ-РД.

Чл. 76. (1) Всички постъпили в ЕСТ-РД оферти ще бъдат класирани по цената, посочена в тях.

(2) Когато две оферти са с една и съща посочена цена, те ще бъдат класирани по реда им на постъпване в ЕСТ-РД, като офертата, постъпила по-рано, ще бъде класирана първа.

Раздел VII.

Регистриране на офертите и осъществяване на сделки (Matching)

Чл. 77. (Изм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) (1) Офертите се подават към оператора чрез ЕСТ-РД, като се проверяват за наличие на съответствие с изискванията на глава седма, раздел VI.

(2) Сделките се осъществяват автоматично в момента, в който в ЕСТ-РД бъде регистрирана съответстваща насрещна оферта, или в момента на нейното подаване, ако вече е регистрирана съответстваща насрещна оферта.

Чл. 78. Всяка промяна или анулиране на оферта в ЕСТ-РД ще се отрази незабавно след регистрирането ѝ, освен ако по съответната оферта вече не е била сключена сделка до момента на регистриране на промяната или анулирането.

Чл. 79. В случай че ЕСТ-РД не функционира или не е достъпна за един или повече търговски участници, операторът може по своя преценка да разреши на търговски участник да подаде, промени или анулира оферта. Промяната, подаването или анулирането трябва да бъде предшествано от официално уведомление до оператора в съответствие с чл. 61.

Чл. 80. В случай на пълно прекратяване на търговията от страна на оператора или по време на планирано спиране на ЕСТ-РД поради техническа профилактика търговските участници няма да имат възможност да подават оферти или да сключват сделки.

Раздел VIII.

Преустановяване на търговията

Чл. 81. БНЕБ - ЕАД, може във всеки един момент да преустанови търговията цялостно или само за определени продукти, ако установи:

1. възникване на технически проблем с ЕСТ-РД;
2. противоречие на търговията с изискванията на приложимото законодателство;
3. когато това се изисква съгласно процедурите за функциониране на SIDC (Single Intraday Coupling).

Чл. 82. Мерките, предприети от оператора, са задължителни за всички търговски участници.

Чл. 83. Независимо от посоченото в чл. 81 БНЕБ - ЕАД, може да преустанови търговията за определени търговски участници при неспазване на тези правила.

Раздел IX.

Анулиране на подадена оферта и/или осъществена сделка

Чл. 84. (1) Всяка оферта, въведена от търговски участник в ЕСТ-РД, може да бъде анулирана по време на етапа на подаване на оферти от съответния търговски участник или от негово име.

(2) Сделка, реализирана по вече подадена оферта, не може да бъде анулирана от

съответния търговски участник.

(3) Оферта, застрашаваща функционирането на борсовия пазар, както и сделка, сключена въз основа на тази оферта, могат да бъдат анулирани от оператора, ако това е в интерес на сигурността и нормалното провеждане на борсовата търговия или когато съответната оферта е в противоречие с правилата по чл. 91, ал. 2 от ЗЕ, приложимото законодателство или тези правила.

Чл. 85. За всяко решение за анулиране или промяна на вече подадена оферта по причини, посочени в чл. 81, операторът изпраща официално уведомление до съответния търговски участник и КЕВР.

Раздел X.

Резултати от сделки и графици за доставка

Чл. 86. Референтните пазарни цени и търгуваните количества електрическа енергия на пазарен сегмент "В рамките на деня", постигнати в резултат от подадените оферти и сключените сделки, се публикуват на [интернет страницата](#) на БНЕБ - ЕАД.

Чл. 87. (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г.) Референтните цени и количества, които БНЕБ - ЕАД, публикува на [интернет страницата](#) си включват:

1. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 01.10.2022 г.) минималната от всички цени на сключените сделки за всеки търгуван продукт;

2. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 01.10.2022 г.) максималната от всички цени на сключените сделки за всеки търгуван продукт;

3. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 01.10.2022 г.) последна регистрирана цена (цената на последната сключена сделка) за всеки търгуван продукт;

4. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 01.10.2022 г.) среднопретеглена цена на сключените сделки за всеки търгуван продукт;

5. (изм. - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 01.10.2022 г.) търгуван обем в MWh за всеки търгуван продукт.

Чл. 88. Цените се публикуват в евро и в левове за MWh, а изтъргуваното количество електрическа енергия - в MWh, за всеки отделен продукт и интервал на доставка.

Чл. 89. Всеки търговски участник може да получи информация за изтъргуваните от него количества електрическа енергия за покупка и/или продажба и съответните им цени чрез ЕСТ-РД.

Чл. 90. Реализираните сделки на пазарен сегмент "В рамките на деня" се регистрират като графици за обмен в съответствие с правилата по чл. 91, ал. 2 от ЗЕ и Инструкцията за известяване и валидиране на търговски и производствени графици в рамките на деня, публикувана на [интернет страницата](#) на ЕСО - ЕАД.

Глава пета.

ПРАВИЛА ЗА ТЪРГОВИЯ НА ПАЗАРЕН СЕГМЕНТ "ДЕН НАПРЕД"

Раздел I.

Електронна система за търговия

Чл. 91. Търговията на пазарен сегмент "Ден напред" се осъществява чрез електронна система за търговия - ден напред, наричана по-нататък ЕСТ-ДН.

Чл. 92. (Доп. - ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г.) За участието на пазарен сегмент "Ден напред" всеки търговски участник има основно портфолио и допълнителни портфолия, като всяко допълнително портфолио се създава след изпращане от страна на търговските участници на заявление по образец, публикуван на интернет страницата на оператора.

Чл. 93. ЕСТ-ДН на пазарния сегмент "Ден напред" е с ограничен и непрехвърляем

достъп.

Раздел II.

Дни на търговия, интервал и етапи на търговия

Чл. 94. Дните на търговия в съответствие с настоящия документ са всеки ден от седмицата, 365/366 дни в годината.

Чл. 95. Периодът на подаване на оферти е периодът, през който оферти за покупка и продажба могат да бъдат подавани в електронната система за търговия до приключване на борсовата сесия в деня на търговия (D-1).

Чл. 96. Сроковете за подаване на оферти са:

1. (изм. - ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г.) начален срок за подаване на оферти: до два месеца преди деня на доставка; по преценка на оператора съответните борсови сесии могат да бъдат отворени по-рано или по-късно от обявеното;

2. краен срок за подаване на оферти: търговските участници могат да подават оферти, да променят или да изтритват вече подадени оферти до 12,00 ч. в деня на търговия (D-1).

Чл. 97. Сроковете за определяне и обявяване на резултатите от борсовите сесии са в съответствие с общоприетите правила на обединението SDAC (Single Day Ahead Coupling).

Чл. 98. БНЕБ - ЕАД, може да направи промени в деня на търговия, в периода на търговия или в етапите на търговия в определени случаи, ако това е в интерес на извършване на безпрепятствена търговия или за осигуряване на нормални пазарни условия, като във всички случаи промените трябва да са в съответствие с приетите правила и процедури на обединението SDAC. Всички промени се обявяват едновременно на всички търговски участници чрез имейл и/или чрез обявяване на интернет страницата на оператора.

Раздел III.

Търгувани продукти

Чл. 99. (Доп. - ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г., доп. - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) Търгуваните продукти на пазарен сегмент "Ден напред" и техните параметри, както и критериите за тяхното активиране и съпоставяне, са дефинирани в Инструкция № 6 "Спецификация на търгуваните продукти".

Раздел IV.

Задължения, породени от подаване на оферта от търговски участник

Чл. 100. Офертите, подадени от търговски участник чрез ЕСТ-ДН, се считат за обвързващи и се съхраняват в нея. Информация, генерирана от ЕСТ-ДН въз основа на подадените оферти от търговските участници, се счита за обвързваща по отношение на съответния търговски участник, подал офертата.

Чл. 101. Сделките, сключени на пазарен сегмент "Ден напред", представляват твърд ангажимент на съответния търговски участник за доставка на електрическа енергия - в случай на прието предложение за продажба, или задължение за приемане на доставка на електрическа енергия - в случай на прието предложение за покупка.

Чл. 102. (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г.) Всяка сделка на пазарен сегмент "Ден напред" е обвързана към един ден за доставка, един или няколко интервала на доставка и една пазарна зона.

Чл. 103. (Доп. - ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г.) Всеки търговски участник има задължение да вземе необходимите мерки срещу неправолен или външен достъп до неговия

софтуер и хардуер за достъп до ЕСТ-ДН и респективно да опазва паролите и кодовете си за достъп до ЕСТ-ДН.

Чл. 104. При технически проблеми, възникнали по време на осъществяване на оферирането и/или сключването на сделките, отговорникът за търговия следва да се свърже с БНЕБ - ЕАД, като се идентифицира с определена информация, поискана от оператора.

Чл. 105. (1) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г.) Ако поради технически проблеми търговски участник е в невъзможност да подаде оферта, то отговорникът за търговия има правото да изпрати офертата до оператора чрез имейл support@ibex.bg, като използва шаблон Excel формат, който е достъпен в ЕСТ-ДН или обикновена Excel таблица, и уведоми предварително оператора за това на посочените телефони за връзка.

(2) Операторът служебно въвежда офертата от името на търговския участник, като си запазва правото на отказ по технически или организационни причини, както и в случай че автентификацията на отговорника за търговия се окаже невъзможна.

(3) Офертата трябва да бъде получена от оператора най-късно 15 (петнадесет) минути преди крайния срок за подаване на оферти за съответната борсова сесия.

(4) Ако търговски участник изпрати оферта чрез служител, който не е определен като отговорник за търговия, операторът не подава изпратената оферта.

Чл. 106. Оферта, подадена по служебен път, се счита за регистрирана единствено когато операторът е потвърдил въвеждането ѝ в ЕСТ-ДН по имейл на съответния отговорник за търговия, чрез изпращане на снимка на екрана от ЕСТ-ДН или по друг подходящ начин, съдържащ изпратените предложения за покупка и/или продажба.

Чл. 107. Подаването на служебна оферта от страна на оператора по заявка на търговски участник поражда задължения за търговския участник, идентични с подаването на оферта от участника в ЕСТ-ДН, от момента на регистрирането ѝ независимо от момента на потвърждение.

Чл. 108. Търговският участник има задължение да осигури необходимите мерки срещу неправомерно изпращане на информация до оператора.

Чл. 109. Търговският участник, сключил сделка на пазарен сегмент "Ден напред", гарантира, че съответният отговорник за търговия остава на разположение в срок от 30 (тридесет) минути след обявяването на резултатите от съответната борсова сесия.

Раздел V.

Предложения за покупка и продажба

Чл. 110. Търговските участници на пазарен сегмент "Ден напред" изпращат предложения за продажба и предложения за покупка за деня на доставка (D) до крайния срок за подаване на оферти в съответствие с чл. 96, т. 2.

Чл. 111. Всеки ден на доставка се състои от двадесет и четири (24) последователни интервала на доставка, всеки от един час, като първият интервал на доставка започва от 00,00 ч. в деня на доставката.

Чл. 112. При преминаване от лятно към зимно часово време денят на доставка се състои от двадесет и пет (25) последователни интервала на доставка, като часовият интервал между 02,00 - 03,00 ч. се повтаря 2 (два) пъти.

Чл. 113. При преминаване от зимно към лятно часово време денят на доставка се състои от двадесет и три (23) последователни интервала на доставка, като часовият интервал между 02,00 - 03,00 ч. се премахва.

Чл. 114. Предложенията за продажба на електрическа енергия и предложенията за покупка на електрическа енергия, изпращани от търговските участници на пазарен сегмент "Ден напред", следва да отговарят на следните условия:

1. всяко предложение може да съдържа до 200 (двеста) двойки цена-количество,

включително двойките с най-високата и най-ниската цена;

2. всяка двойка цена-количество от предложението за покупка дефинира максималната цена, която търговският участник би платил за определено количество електрическа енергия;

3. всяка двойка цена-количество от предложението за продажба дефинира минималната цена, на която търговският участник би продал определено количество електрическа енергия;

4. търговски участник може да изпрати само едно предложение за покупка и/или продажба за всеки интервал на доставка за дадената пазарна зона;

5. предложенията представляват твърд ангажимент за доставка или приемане на електрическа енергия при реализирането им на пазарен сегмент "Ден напред".

Чл. 115. Офертите, подадени от търговските участници, следва да постъпят в ЕСТ-ДН преди крайния срок за подаване на оферти в съответствие с чл. 96, т. 2.

Чл. 116. Всички оферти, въведени в ЕСТ-ДН, се маркират с час на постъпване.

Чл. 117. Постъпилите оферти от търговските участници могат да бъдат променени или отменени до крайния срок за подаване на оферти в съответствие с чл. 96, т. 2. Промените, направени от търговските участници, се отразяват в ЕСТ-ДН, като само последното постъпило предложение е валидно и има обвързващо действие за търговския участник.

Чл. 118. Всеки търговски участник е отговорен за съдържанието на подадената от него оферта, както и за промените, направени до крайния срок за подаване на оферти в ЕСТ-ДН.

Раздел VI.

Формат на предложенията за покупка и продажба

Чл. 119. Всяко предложение трябва да съдържа най-малко две двойки цена-количество, включващи най-високата и най-ниската цена, дефинирани в инструкцията по чл. 99.

Чл. 120. БНЕБ - ЕАД, може да променя ценовия диапазон, определен в инструкцията по чл. 99, с предизвестие от минимум 4 (четири) дни.

Чл. 121. При въвеждане на стойностите на количествата за часовите продукти от търговските участници следва да се спазва изискването, че при оферта за покупка желаното количество се въвежда със знак плюс (+), а при оферта за продажба предложеното количество се въвежда със знак минус (-).

Чл. 122. (Изм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) Предложенията за покупка и продажба в ЕСТ-ДН се подават в съответствие с Инструкция № 6 "Спецификация на търгуваните продукти".

Чл. 123. (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г., отм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.)

Чл. 124. (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г., отм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.)

Чл. 125. При въвеждане на двойките цена-количество в предложенията за покупка от търговския участник следва съответните цени да са подредени във възходящ ред, а количествата - в низходящ ред.

Чл. 126. При въвеждане на двойките цена-количество в предложенията за продажба от търговския участник следва съответните цени и количества за доставка да са подредени във възходящ ред.

Раздел VII.

Проверка на предложенията за покупка и продажба

Чл. 127. След постъпване на предложение в ЕСТ-ДН се стартира процесът на проверката на данните. Извършват се следните основни проверки на введените стойности:

1. проверка за съответствие с параметрите на борсовата сесия съгласно инструкцията по

чл. 99;

2. проверка за монотонност - системата проверява дали посочените двойки цена-количество са представени така, че цените да са подредени във възходящ ред, а количествата - в съответствие с чл. 125 и 126;

3. (изм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) проверка за формата на стойностите, участващи в двойките цена-количество, които следва да бъдат в съответствие с посочените в чл. 122.

4. (нова - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) проверка за наличие на съответствие с изискванията на глава седма, раздел VI.

Раздел VIII. Преустановяване на търговията

Чл. 128. БНЕБ - ЕАД, може във всеки един момент да преустанови търговията, ако установи, че:

1. е възникнал технически проблем с ЕСТ-ДН;
2. търговията е в противоречие с изискванията на приложимото законодателство;
3. задействана е извънредна PCR процедура от координатора на Euphemia алгоритъма.

Чл. 129. Мерките, предприети от оператора, са задължителни за всички търговски участници.

Чл. 130. Независимо от посоченото в чл. 128 БНЕБ - ЕАД, може да преустанови търговията за определени търговски участници при неспазване на тези правила.

Раздел IX. Анулиране на оферта

Чл. 131. (1) Всяка оферта, въведена от търговски участник в ЕСТ-ДН, може да бъде анулирана по време на етапа на подаване на оферти от съответния търговски участник или от негово име при невъзможност от страна на съответния търговски участник.

(2) Сделка, реализирана по вече подадена оферта, не може да бъде анулирана от съответния търговски участник.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г.) Оферта, застрашаваща функционирането на борсовия пазар, може да бъде анулирана от оператора до посочения в чл. 96 краен срок, ако това е в интерес на сигурността и нормалното провеждане на борсовата търговия или когато съответната оферта е в противоречие с правилата по чл. 91, ал. 2 от ЗЕ, приложимото законодателство или тези правила.

Чл. 132. Оферта на търговски участник може да бъде анулирана от оператора, ако това е в интерес на сигурността и нормалното провеждане на борсовата търговия или когато съответната оферта е в противоречие с правилата по чл. 91, ал. 2 от ЗЕ, приложимото законодателство или тези правила.

Чл. 133. Оферта на даден търговски участник може да бъде анулирана от оператора след приключване на борсовата сесия, ако тя възпрепятства успешното протичане на процеса по изчисляване на клиринговите цени или разпределяне на търгуваните обеми за пазарната зона на Република България.

Чл. 134. (1) За всяко решение за анулиране или промяна на вече подадена оферта по причини, посочени в чл. 132 и 133, операторът изпраща официално уведомление до съответния търговски участник.

(2) За всяко решение за анулиране на вече подадена оферта по причини, посочени в чл. 133, операторът изпраща официално уведомление до всички търговски участници, подали оферти и участвали в съответната борсова сесия, както и до КЕВР.

Раздел X.

Право за подаване на оферти

Чл. 135. Само регистрирани търговски участници на пазарен сегмент "Ден напред" чрез определените за отговорници за търговия лица имат право да подават оферти в ЕСТ-ДН.

Чл. 136. Всеки отговорник за търговия търгува от името на определен търговски участник и има индивидуално потребителско име и парола за достъп до ЕСТ-ДН.

Чл. 137. Офертите, постъпили в ЕСТ-ДН, се съхраняват в системата и могат да се променят до настъпването на крайния срок за подаване на оферти.

Раздел XI.

Клирингова цена. Криви на търсене и предлагане

Чл. 138. Клирингова цена е цената, на която се сключват всички сделки и се изчислява за определена пазарна зона, определен ден на доставка и определен интервал на доставка (час).

Чл. 139. (Изм. - ДВ, бр. 2 от 2022 г., в сила от 07.01.2022 г.) Клиринговата цена се формира въз основа на подаваните оферти на пазарната зона на Република България, както и на обема на трансграничните потоци електрическа енергия, които се обменят между пазарните зони посредством подадените в Euphemia от страна на преносните оператори междусистемни преносни способности.

Чл. 140. Кривата на търсене се определя за всеки час на доставка чрез събиране в една крива на всички двойки цена-количество от предложенията за покупка, като точките се свързват в крива чрез метода на линейна интерполация.

Чл. 141. Кривата на предлагане се определя за всеки час на доставка чрез събиране в една крива на всички двойки цена-количество от предложенията за продажба, като точките се свързват в кривата чрез метода на линейна интерполация.

Чл. 142. Когато липсват оферти за търсене или предлагане или липсва пресичане на кривите на търсене и предлагане, обемите на предлагане и търсене ще бъдат равни на нула.

Чл. 143. Когато за някой часов интервал количеството на търсене или количеството на предлагане е равно на нула, не се формира клирингова цена за съответния интервал на доставка и търгуваното количество е равно на нула.

Чл. 144. Когато липсва пресичане на кривите на търсене и предлагане, клиринговата цена ще е равна на средната цена между цените, които се получават при обеми, равни на нула.

Чл. 145. В случай че в етапа на подаване на оферти има часови интервали, в които няма пресичане на кривите на търсене и предлагане, или липсват оферти за продажба и/или покупка, операторът може да публикува на интернет страницата си информация за тези часови интервали с цел оптимизиране на търгувания обем.

Раздел XII.

Определяне на резултатите от тръжната сесия

Чл. 146. Процесът по изчисление на клиринговата цена и определяне на търгуваните обеми се извършва в съответствие с алгоритъма Euphemia, чието описание е публикувано на [интернет страницата](#) на БНЕБ - ЕАД.

Чл. 147. (Изм. - ДВ, бр. 2 от 2022 г., в сила от 07.01.2022 г.) (1) Всички стандартни процедури и етапи на калкулация и публикуване на резултатите от тръжните сесии са в съответствие с общоприетите процедури и правила от обединението Price Coupling of Regions, наричано по-нататък обединението PCR, и обединението SDAC, като се предвиждат следните задължителни срокове:

1. 12,00 ч. - краен срок за подаване на оферти;
 2. 12,42 - 13,00 ч. - публикуване на:
 - а) клиринговите цени за деня на доставка;
 - б) съответните търгувани обеми;
 - в) кривите на търсене и предлагане, обхващащи подадените оферти за търсене и предлагане в българската пазарна зона;
 - г) нетната позиция на обмен (внос/износ) за съответния интервал на доставка;
 3. 12,55 - 13,10 ч. - публикуване на резултатите от търговията за търговските участници, сключили сделки в ЕСТ-ДН.
- (2) Операторът публикува на своята интернет страница указания относно начина за коригиране на данните от агрегираните криви с нетната позиция на обмен (внос/износ).

Чл. 148. (1) (Доп. - ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г., изм. - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) При извънредни ситуации, свързани със закъснение на изчисляването на резултатите от търговията от страна на обединението SDAC и алгоритъма Euphemia, в случай на частично или пълно разединение на пазарите или по други причини извън контрола на оператора, сроковете по чл. 147, т. 2 и 3 могат да бъдат удължени до 15,00 ч. при получено потвърждение от ЕСО - ЕАД, за удължаване на срока, посочен в глава III, т. 1 от Инструкцията за известяване и валидиране на търговски и производствени графици на пазарен сегмент "Ден напред".

(2) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г., изм. - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) При обявяване на пълно или частично разединение на пазарите в SDAC, както и в случаите, когато посочената по-долу възможност е активирана в съседни пазарни зони, независимо от срока, посочен в чл. 96, т. 2, респективно в чл. 147, т. 1, операторът може да обяви времеви период с възможност за повторно въвеждане или коригиране на оферти, но не по-къс от 10 (десет) минути.

(3) (Предишна ал. 2, изм. - ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г.) В случаите по ал. 1 и 2 операторът уведомява незабавно търговските участници чрез имейл и/или чрез публикуване на съобщение на интернет страницата си.

(4) (Нова - ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г.) ЕСО - ЕАД, уведомява незабавно търговските участници за промяната на срока за известяване на графици чрез публикуване на съобщение в системата за администриране на пазара.

Чл. 149. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) При невъзможност от страна на алгоритъма Euphemia да завърши калкулацията на клиринговите цени и търгуваните количества до 16,00 ч. операторът обявява съответната борсова сесия за анулирана, като за клирингови цени за часовите интервали на съответния ден на доставка служебно се приемат цените от последния предходен работен ден, в случай че денят на доставка е работен ден, съответно последният предходен неработен ден, в случай че денят на доставка е неработен ден. Търгуваните количества остават равни на 0 (нула). При анулиране на борсовата сесия всички подадени оферти в ЕСТ-ДН с ден на доставка, следващ деня на търговия, се анулират.

Раздел XIII. Обявяване на резултатите

Чл. 150. (Изм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) Клиринговите цени, изчислени от алгоритъма Euphemia, са в евро в съответствие с правилата, установени от обединението SDAC, и се публикуват на интернет страницата на оператора при нормално протичаща борсова сесия в съответствие със сроковете по чл. 147, т. 2.

Чл. 151. (Изм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) Цените се публикуват в български левове и в евро за MWh. Цените в български левове се закръглят до втория знак след десетичната запетая и представляват по същество изчислителна стойност. Изтъргуваното количество електрическа енергия се публикува в MWh до първия знак след десетичната запетая.

Чл. 152. Всеки търговски участник може да види реализираните от него обеми за покупка и/или продажба и съответните клирингови цени в ЕСТ-ДН в деня на търговия в съответствие с часовия график, посочен в чл. 147, т. 3.

Чл. 153. (1) (Доп. - ДВ, бр. 2 от 2022 г., в сила от 07.01.2022 г.) При несъгласие на търговски участник с представените резултати той има право да подаде мотивирано възражение на имейл operations@ibex.bg до 13,30 ч. в деня за търговия.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 2 от 2022 г., в сила от 07.01.2022 г.) Операторът изпраща мотивиран отговор на търговския участник в срок до 7 (седем) работни дни след деня на търговия.

(3) Подаването на възражение не освобождава съответния търговски участник от задълженията му, възникнали от участието му на пазарния сегмент.

Раздел XIV.

Задължения за продавачите и купувачите

Чл. 154. Всеки търговски участник е обвързан с резултатите от борсовата сесия в съответствие с подадената от него оферта.

Чл. 155. Всеки търговски участник е длъжен да изпълни задълженията си в съответствие с физическия и финансовия сетълмент, породени от подадената от него оферта.

Раздел XV.

Графици

Чл. 156. След приключване на всяка борсова сесия за всеки търговски участник, реализирал сделки на пазарен сегмент "Ден напред", се регистрират графици за обмен в съответствие с правилата по чл. 91, ал. 2 от ЗЕ и Инструкцията за известяване и валидиране на търговски и производствени графици ден напред, публикувана на [интернет страницата](#) на ЕСО - ЕАД.

Глава шеста.

ПРАВИЛА ЗА ТЪРГОВИЯ НА ПАЗАРЕН СЕГМЕНТ "ДВУСТРАННИ ДОГОВОРИ"

Раздел I.

Организация на търговията

Чл. 157. (Отм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.)

Чл. 158. Офертите за покупка и продажба на екраните за търговия на пазарен сегмент "Двустранни договори" се подават при съобразяване със следното:

1. офертите са анонимни с изключение на инициращата оферта при търг на екран "Търгове", където инициаторът на търга се обявява предварително;

2. при подаване на оферта, за която не е налично свободно изискуемо обезпечение съгласно изискванията на глава седма, офертата се отхвърля автоматично от електронната система за търговия - двустранни договори, наричана по-нататък ЕСТ-ДД;

3. всяка оферта за покупка или продажба, подадена в ЕСТ-ДД, представлява твърд ангажимент и е обвързваща за търговския участник, подал съответната оферта;

4. всеки търговски участник може да подаде, промени или анулира своята/своите оферта/и за покупка или продажба преди крайния срок за подаване на оферти; при две или повече

подадени оферти с еднакви офертни цени с приоритет е офертата, която е постъпила в по-ранен момент в ЕСТ-ДД.

Чл. 159. (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г., доп. - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) Всички параметри на офертите, които се подават на пазарен сегмент "Двустранни договори", са дефинирани в Инструкция № 6 "Спецификация на търгуваните продукти".

Раздел II.

Стандартизиран договор за покупко-продажба на електрическа енергия

Чл. 160. Търговските участници на пазарен сегмент "Двустранни договори" сключват стандартизиран договор за покупко-продажба на електрическа енергия с всички търговски участници, с които искат да сключват сделки за покупко-продажба на екраните за търговия.

Чл. 161. Стандартизиран договор за покупко-продажба на електрическа енергия, наричан по-нататък СДППЕЕ:

1. е стандартизиран договор, образец от който е публикуван на [интернет страницата](#) на БНЕБ - ЕАД, и е задължителен за спазване;

2. може да бъде сключен само между търговски участници на пазарен сегмент "Двустранни договори";

3. урежда правата и задълженията на страните в резултат на сключени сделки за покупко-продажба на електрическа енергия на екраните за търговия.

Чл. 162. С подписване на СДППЕЕ всеки търговски участник се съгласява, че за всяка сделка за покупко-продажба на електрическа енергия, сключена между страните, количеството, цената и предварително заложените условия относно разплащания, обезпечения, прекратяване и неустойки ще се отразяват в допълнителни споразумения и индивидуалните условия към тях.

Чл. 163. (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г.) След сключване на СДППЕЕ всяка от страните изпраща на оператора сканирано копие на двустранно подписания договор на адрес operations@ibex.bg.

Чл. 164. (1) Въз основа на получените копия на СДППЕЕ операторът създава и администрира списък "Допустими контрагенти" за всеки търговски участник.

(2) За периода на активна регистрация всеки търговски участник се задължава да поддържа най-малко 5 (пет) контрагента в списък "Допустими контрагенти".

(3) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г.) При прекратяване на СДППЕЕ търговските участници са длъжни да изпратят официално уведомление до оператора на адрес operations@ibex.bg с цел актуализиране на списък "Допустими контрагенти".

(4) Операторът предоставя актуална информация за търговските участници, включени в индивидуалния списък "Допустими контрагенти", чрез съответната система.

Чл. 165. Операторът извършва актуализацията на списъка "Допустими контрагенти" в срок до 1 (един) ден от получаване на известие относно прекратяване или сключване на СДППЕЕ между търговски участници.

Раздел III.

Търгувани продукти. Срокове за търговия

Чл. 166. (Изм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) ЕСТ-ДД е достъпна за търговия всеки работен ден с изключение на случаите на техническо прекъсване или актуализация на софтуера. Операторът изпраща своевременно официално уведомление до търговските участници за тези случаи. Операторът е задължен да осигури достъпност до ЕСТ-ДД в рамките на 97% (деветдесет и седем процента) годишно, като в периода на достъпност не се включва времето, необходимо за планирани дейности по поддръжка и актуализация на ЕСТ-ДД.

Чл. 167. (Доп. - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г., отм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.)

Чл. 168. (Отм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.)

Чл. 169. (Отм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.)

Чл. 170. (Доп. - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) Търгуваните продукти на екран "Търгове" и техните параметри са дефинирани в Инструкция № 6 "Спецификация на търгуваните продукти", като:

1. търгове се провеждат всеки работен ден на всеки 30 (тридесет) минути от 09,00 ч. до 14,30 ч. включително, като времетраенето на всеки търг е 10 (десет) минути;

2. крайният срок за подаване на заявление за инициране на търг е до 14,00 ч. на предходния работен ден спрямо датата на провеждане на търга.

Раздел IV.

Екран "Непрекъсната търговия" (Отм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.)

Чл. 171. (Отм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.)

Чл. 172. (Отм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.)

Чл. 173. (Отм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.)

Чл. 174. (Отм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.)

Чл. 175. (Отм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.)

Раздел V.

Екран "Търгове"

Чл. 176. Всеки търговски участник може да иницира търг съгласно условията и сроковете по тези правила и Инструкция № 2 "Инициране на търг", публикувана на интернет страницата на оператора.

Чл. 177. Всички предстоящи търгове се оповестяват едновременно за всички търговски участници чрез ЕСТ-ДД, имейл и търговски календар.

Чл. 178. Заявление за инициране на търг се подава според Инструкция № 2 "Инициране на търг", която е публикувана на [интернет страницата](#) на БНЕБ - ЕАД.

Чл. 179. Попълненото заявление за инициране на търг се подава от отговорник за търговия по начина, указан в Инструкция № 2 "Инициране на търг".

Чл. 180. БНЕБ - ЕАД, не организира два или повече търга едновременно.

Чл. 181. В случай че даден търг не може да бъде проведен или приключен поради неочаквано възникнало техническо прекъсване, операторът има право да проведе търга в друг най-близък възможен час, за което изпраща официално уведомление до инициатора на търга и до всички търговски участници. Когато най-близкият възможен час за провеждане на търга е след 5 (пет) или повече дни, БНЕБ - ЕАД, дава право на търговския участник да избере дали да проведе търга в този час, или да го анулира. При анулиране на търг в тази хипотеза търговският участник не дължи таксата за анулиране на търг съгласно чл. 188, а операторът не възстановява таксата за инициране на търг.

Чл. 182. В случай че инициаторът на търга постави условие търговски участник да подава само по 1 (една) оферта за покупка или за продажба, при подадени две или повече оферти от един търговски участник операторът анулира всички оферти, постъпили преди последно въведената.

Чл. 183. Подадените оферти по време на търг трябва да бъдат съобразени със следните изисквания:

1. при търг за покупка цената на подадена от продавача оферта трябва да бъде равна или по-ниска от тази, посочена от инициатора на търга в заявлението за инициране на търг;

2. при търг за продажба цената на офертата, подадена от купувача, трябва да бъде по-висока или равна на тази, посочена от инициатора на търга в заявлението за инициране на търг.

Чл. 184. Класирането на офертите при провеждането на търг и приключването му се извършва в следния ред:

1. при търг за покупка всички подадени оферти за продажба се подреждат във възходящ ред на офертните им цени, като на всяка оферта се отбелязва време на постъпване, а при въведени две или повече оферти с една и съща цена с приоритет е офертата, която е постъпила първа в системата;

2. при търг за продажба всички подадени оферти за покупка се подреждат в низходящ ред на офертните им цени, като на всяка оферта се отбелязва време на постъпване, а при въведени две или повече оферти с една и съща цена с приоритет е офертата, която е постъпила първа в системата.

Чл. 185. (Доп. - ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г.) След приключването на търга операторът подава от името на инициатора на търга оферта за покупка/продажба, ползвайки активното потребителско име на отговорник за търговия, посочен от търговския участник - инициатор на търга и подал заявлението за инициране на търг, със същите параметри като тези, посочени в заявлението за инициране на търг, в резултат на което автоматично се сключват сделки по реда на класирането до изчерпването на зададената в заявлението за инициране на търг мощност.

Чл. 186. (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г.) След приключването на търга страните по сделките получават достъп до информация за сключените от тях сделки. Операторът изпраща официално уведомление до инициатора на търга с информация за всички подадени оферти и техните параметри (цена и оферирана мощност) в случаите, когато:

1. при търг за покупка общата мощност по оферти за продажба е по-голяма от посочената в заявлението за инициране на търг;

2. при търг за продажба общата мощност по оферти за покупка е по-голяма от посочената в заявлението за инициране на търг.

Чл. 187. Всеки търговски участник, който е подал заявление за инициране на търг, има право да поиска анулиране на търга, като изпрати официално уведомление с искане до оператора най-късно до 13,30 ч. на предходния работен ден преди датата за провеждане на търга. При анулиране на три или повече търгове в рамките на 12 (дванадесет) месеца от датата на анулиране на първия търг се прилагат хипотезите на чл. 205, т. 2 и съответните плащания по раздел V от глава осма.

Чл. 188. При анулиране на търг търговският участник дължи приложимата такса за анулиране съгласно Тарифата за таксите на БНЕБ - ЕАД, а операторът не възстановява таксата за инициране на търг.

Чл. 189. (1) Операторът може служебно да анулира търг, ако анулирането е в интерес на сигурността и нормалното провеждане на борсовата търговия.

(2) В случаите по ал. 1 операторът възстановява заплатената от търговския участник такса за инициране на търг.

Чл. 190. Информацията за анулиран търг остава налична в търговския календар на интернет страницата на оператора, като търгът се маркира със статус "Cancelled".

Чл. 191. Операторът изпраща официално уведомление на всички регистрирани търговски участници за наличието на анулиран търг.

Раздел VI.

Задължения на купувачите и продавачите

Чл. 192. (1) При сключена сделка всеки търговски участник:

1. е длъжен да достави или да приеме електрическа енергия за определен период с параметри за количество и цена в съответствие с офериранияте;

2. (доп. - ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г.) е длъжен да подпише допълнително споразумение и в срок до 3 (три) работни дни след сключването на сделката да предостави копие от него на оператора, като го изпрати на адрес otc.operations@ibex.bg.

(2) (Зал. - ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г.)

Чл. 193. Операторът приема допълнително споразумение само ако същото е подписано от двете страни и отговаря изцяло на параметрите на сключената сделка.

Раздел VII. Доставка и графици

Чл. 194. (1) Графиките за доставка се изготвят в съответствие с правилата по чл. 91, ал. 2 от ЗЕ и с параметрите на всяка сключена сделка, отразени в допълнително споразумение, като същите са задължителни за изпълнение за всяка от страните.

(2) Всяко несъответствие в графиките, подадени към ЕСО - ЕАД, се счита за неизпълнение на допълнителното споразумение и неизпълнение на задължения по чл. 35.

(3) В случай че неизпълнението не бъде отстранено до крайния срок за известяване на графици, се прилага хипотезата на чл. 35, т. 4.

Чл. 195. (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г.) Продавачът и купувачът номинират своите почасови дневни графици в резултат от сключените сделки на пазарен сегмент "Двустранни договори" съгласно Инструкцията за известяване и валидиране на търговски и производствени графици на пазарен сегмент "Ден напред", публикувана на [интернет страницата](#) на ЕСО - ЕАД.

Раздел VIII. Изменение и прекратяване на допълнително споразумение

Чл. 196. Сключено допълнително споразумение не може да бъде изменяно. Клауза, която предвижда такава възможност, е недействителна.

Чл. 197. (1) Допълнителното споразумение прекратява действието си само в следните случаи:

1. по взаимно съгласие на страните;
2. при разваляне от изрядната страна при наличие на основателна причина и/или неизпълнение на задълженията на другата страна;
3. при изтичане срока, за който е сключено;
4. когато изпълнението стане невъзможно.

(2) Прекратяването на допълнително споразумение има действие занапред.

Раздел IX. Прекратяване на СДППЕЕ

Чл. 198. (1) СДППЕЕ се прекратява:

1. при изтичане срока на договора, ако такъв е предвиден;
2. по взаимно съгласие на страните;
3. едностранно от всяка страна с едномесечно предизвестие.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г.) СДППЕЕ може да бъде развален занапред с 5-дневно писмено предизвестие при хипотезата на чл. 197, ал. 1, т. 2.

Чл. 199. Допълнителните споразумения, сключени преди прекратяването на СДППЕЕ,

които не са прекратени по реда на чл. 197, продължават действието си до изпълнението на задълженията на страните по тях.

Раздел X. Публикуване на информация

Чл. 200. Операторът ежедневно публикува на своята интернет страница информация, която включва:

1. търгове на екран "Търгове", инициатор на търга и техния статус в търговския календар;
2. търгувани обеми електрическа енергия и средноаритметични или среднопретеглени цени на търгуваните продукти на пазарен сегмент "Двустранни договори".

Чл. 201. Търговският календар се актуализира всеки работен ден на всеки кръгъл час от 09,00 ч. до 16,00 ч., но не по-рано от 30 (тридесет) минути след изпратено официално уведомление с потвърждение съгласно Инstrukция № 2 "Инициране на търг".

Чл. 202. (Отм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.)

Чл. 203. Информацията, която се публикува за сключените сделки на екран "Търгове", съдържа данни за дата и час на проведения търг, вида на търга, инициатор на търга, наименование на продукта, мощност, среднопретеглена цена и имената на всички участници, в случай че те са повече от един.

Чл. 204. (Изм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) Информацията по чл. 203 е достъпна за търговските участници и чрез ЕСТ-ДД чрез екран, препращащ към интернет страницата на оператора.

Чл. 205. Операторът публикува наименованието на търговски участник в списък "Неизрядни участници" на интернет страницата си за срок от 1 (една) година в следните случаи:

1. при всяко констатирано от оператора неизпълнение на тези правила;
2. когато в рамките на 1 (една) година считано от датата на първия анулиран търг търговският участник анулира общо 3 (три) търга.

Глава седма. ПРАВИЛА ЗА СЕТЪЛМЕНТ

Раздел I. Общи положения

Чл. 206. (Изм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) Правилата за сетълмент регламентират условията и реда на обезпечаване дейността на търговските участници на организирания борсов пазар на електрическа енергия, имуществените отношения между БНЕБ - ЕАД, и търговските участници, предоставяните услуги по сетълмент, условията и реда на обезпечаване и погасяване на паричните задължения, възникващи във връзка с участието на организирания борсов пазар и сключените на него сделки с електрическа енергия.

Чл. 206а. (Нов - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) Правилата за сетълмент се прилагат по отношение на пазарни сегменти "В рамките на деня", "Ден напред" и "Двустранни договори" при следните условия:

1. БНЕБ - ЕАД, е страна по всички сделки за покупка и продажба на електрическа енергия, сключени на пазарни сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред";
2. БНЕБ - ЕАД, не е страна по сделките за покупка и продажба на електрическа енергия, сключени на пазарен сегмент "Двустранни договори".

Чл. 207. (Отм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.)

Чл. 208. (Изм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) Отговорниците за сетълмент и обезпечения по чл. 28, ал. 1:

1. имат право да заявяват разпределение на обезпечението между пазарните сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред", от една страна, и пазарен сегмент "Двустранни договори", от друга;

2. имат право да заявяват освобождаване на обезпечение;

3. са длъжни да се информират относно размера на лимита за търговия на пазарни сегменти "Ден напред" и "В рамките на деня";

4. са длъжни да се информират относно размера на обезпечението на пазарен сегмент "Двустранни договори";

5. имат достъп чрез съответните системи до информация за реализираните сделки за покупка и продажба на електрическа енергия, наличното обезпечение, лимита за търговия на пазарни сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред" съгласно раздел VI от тази глава, изискуемото обезпечение на пазарен сегмент "Двустранни договори" и паричните задължения, възникнали вследствие на сключените сделки на пазарен сегмент "В рамките на деня" и пазарен сегмент "Ден напред".

Чл. 209. (Изм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) (1) Търговските участници са задължени да погасяват в определените в тези правила срокове задълженията си, възникнали в резултат на участието им на борсовия пазар на електрическа енергия, включително задълженията си съгласно Тарифата за таксите на БНЕБ - ЕАД.

(2) Плащанията към БНЕБ - ЕАД, се извършват в български левове по безкасов път. Задълженията се считат за погасени след заверяването на определената за целта банкова сметка на БНЕБ - ЕАД.

Чл. 210. (Отм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.)

Чл. 211. (Отм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.)

Чл. 212. (Изм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) (1) Паричните суми за обезпечения и плащания, постъпващи по определените за целта банкови сметки на БНЕБ - ЕАД, от 8 до 16 ч. в работни дни, се вземат предвид и обработват в същия ден.

(2) Сумите, постъпили след срока по ал. 1, се обработват на следващия работен ден.

Чл. 213. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) За гарантиране изпълнение на задълженията си всеки търговски участник е длъжен да поддържа лимит за търговия съгласно раздел VI от тази глава или обезпечение, което да отговаря на определените за стойността му изисквания съгласно раздел VII от тази глава.

Чл. 214. (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) При наличие на изискуеми и неизпълнени в срок парични задължения към оператора последният има право да:

1. приложи преразпределение на наличното обезпечение между пазарните сегменти;

2. усвои от наличното обезпечение суми в размер на задълженията по непогасени фактури и/или задълженията по глава осма, както и начислените лихви.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) В случаите на ал. 1 операторът е длъжен да уведоми лицата по чл. 28.

Чл. 215. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) Всички плащания по глава осма, дължими на БНЕБ - ЕАД, по силата на тези правила, подлежат на плащане в срок до 5 (пет) работни дни, след като бъдат предявени писмено от БНЕБ - ЕАД, освен в случаите, в които в тези правила се предвижда по-кратък срок.

Раздел II.

Видове обезпечения (Загл. изм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.)

Чл. 216. (Изм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) (1) Видовете обезпечения, предоставяни в полза на БНЕБ - ЕАД, са:

1. банкова гаранция в български левове/евро;
2. паричен депозит в български левове, внесен по сметка, посочена от БНЕБ - ЕАД;
3. комбинация от банкова гаранция по т. 1 и паричен депозит по т. 2.

(2) Банковата гаранция следва да бъде валидна до тридесет и първи януари на следваща календарна година. Сумите по предоставените банкови гаранции не се вземат предвид при определяне на размера на лимита за търговия и/или наличното обезпечение през последните 15 (петнадесет) работни дни преди изтичане на срока на валидност на съответната банкова гаранция, в случай че не е предоставена банкова гаранция с нов срок на валидност.

(3) БНЕБ - ЕАД, публикува текста на банковата гаранция и условията за приемливост на своята интернет страница в Инструкция № 3 "Предоставяне на банкова гаранция".

(4) БНЕБ - ЕАД, отказва приемането на банкова гаранция, която не отговаря на изискванията на тези правила и Инструкция № 3 "Предоставяне на банкова гаранция".

(5) БНЕБ - ЕАД, не дължи лихви върху суми, внесени от търговски участници като паричен депозит.

Чл. 217. (Изм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) Търговските участници, избрали форма на обезпечение банкова гаранция по чл. 216, ал. 1, т. 1, се задължават:

1. да заплатят всички разходи по предоставянето ѝ както в банката издател, така и в банката на бенефициента, включително, но не само, таксите и комисионите за авизиране на банкови гаранции при представянето им чрез посредничеството на обслужващата/ите банка/и; банката, издател на банковите гаранции, следва изрично да посочи към авизиращата банка на бенефициента, че комисионите за авизиране са за сметка на наредителя и са по договаряне;

2. да предоставят нова банкова гаранция за следващия дванадесетмесечен период в срок най-късно до 15 (петнадесет) работни дни преди изтичането на срока на наличната банкова гаранция;

3. да заявят желаното разпределение на стойността на банковата гаранция между пазарните сегменти с изпращане на заявление по образец, публикувано на интернет страницата на оператора.

Чл. 218. (Отм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.)

Раздел III.

Налично обезпечение

Чл. 219. (1) (Предишен текст на чл. 219 - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) Наличното обезпечение се формира от пълната стойност на предоставеното обезпечение съгласно чл. 216.

(2) (Нова - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) Наличното обезпечение за пазарните сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред" е общо за двата пазарни сегмента.

Чл. 220. (Изм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) БНЕБ - ЕАД, актуализира стойността на наличното обезпечение на търговските участници в следните срокове:

1. за обезпеченията под формата на паричен депозит - в сроковете, посочени в чл. 212;
2. до края на следващия работен ден след получаване на потвърждение от банката - издател на банкова гаранция, в случаите на увеличаване на стойността на банковата гаранция и незабавно - при намаляване на стойността на банковата гаранция;

3. до края на следващия работен ден при получаване на заявление за частично освобождаване на налично обезпечение;

4. в рамките на текущия работен ден при прилагане на хипотезите на чл. 214.

Раздел IV.

Освобождаване на обезпечение

Чл. 221. Налично обезпечение на търговски участник се освобождава при прекратяване на регистрацията на борсовия пазар в срок от 10 (десет) работни дни след датата на прекратяване на договора за участие, при условие че търговският участник няма финансови задължения към БНЕБ - ЕАД. При наличие на изискуеми финансови задължения към оператора наличното обезпечение се усвоява до размера на дължимото, като останалата сума се освобождава от оператора в полза на търговския участник.

Чл. 222. (1) (Изм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) Частично освобождаване на налично обезпечение се извършва в срок до 3 (три) работни дни:

1. при писмено заявление от съответния търговски участник в съответствие с образец, публикуван на [интернет страницата](#) на БНЕБ - ЕАД;

2. (изм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) до размера на разполагаемия лимит за търговия на пазарни сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред" съгласно раздел VI от тази глава към момента на освобождаване на обезпечението;

3. (нова - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) до размера на разликата между свободното обезпечение и минималното обезпечение на пазарен сегмент "Двустранни договори".

(2) (Изм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) При наличие на просрочени парични задължения към оператора освободената сума се пренасочва автоматично за погасяването им, като се освобождава единствено размерът на остатъчната сума.

Раздел V.

Минимално обезпечение

Чл. 223. (1) (Предишен текст на чл. 223 - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) БНЕБ - ЕАД, изисква минимално обезпечение от всички търговски участници, регистрирани на борсовия пазар на електрическа енергия.

(2) (Нова - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) Минималното обезпечение за пазарни сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред" е общо за двата пазарни сегмента.

Чл. 224. (1) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г., изм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) Размерът на минималното обезпечение е определен съгласно Тарифата за таксите, публикувана на [интернет страницата](#) на БНЕБ - ЕАД.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) При регистрацията на търговския участник и за времето, в което той е със статус "активен" за пазарни сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред" и/или със статус "регистриран" за пазарен сегмент "Двустранни договори", размерът на наличното обезпечение е не по-малък от минималното обезпечение съгласно ал. 1.

Чл. 225. Минималното обезпечение се освобождава след уреждане на финансовите отношения с БНЕБ - ЕАД, и след прекратяване на регистрацията и договора за участие.

Чл. 226. (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) (1) При усвояване и/или блокиране на част или на цялото минимално обезпечение на пазарни сегменти "Ден напред" и "В рамките на деня" от страна на оператора търговският участник е задължен да го възстанови до изискуемия размер съгласно чл. 224 в срок до 3 (три) работни дни, като за посочения период операторът отстранява търговския участник от съответния пазарен сегмент при условията на раздел VII от тази глава. При невъзстановен размер на минималното обезпечение в указания срок операторът изключва търговския участник от участие на борсов пазар на електрическа енергия

при условията на глава трета, раздел III.

(2) При усвояване и/или блокиране на част или на цялото минимално обезпечение на пазарен сегмент "Двустранни договори" от страна на оператора търговският участник е задължен да го възстанови до изискуемия размер съгласно чл. 224 в срок до 1 (един) работен ден. В случай че минималното обезпечение не е възстановено в указания срок, операторът отстранява търговския участник от съответния пазарен сегмент при условията на раздел VII от тази глава и указва нов срок за изпълнение. При невъзстановен размер на минималното обезпечение в указания срок операторът изключва търговския участник от участие на борсов пазар на електрическа енергия по реда и при условията на глава трета, раздел III.

Раздел VI.

Лимит за търговия на пазарни сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред" (Загл. изм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.)

Чл. 227. (Изм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) Търговските участници обезпечават своите оферти и сключени сделки на пазарни сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред" в съответствие с определен от всеки търговски участник лимит за търговия съгласно чл. 230 и 231.

Чл. 228. (Изм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) Проверка относно обезпечеността на оферти и сделки на търговските участници на пазарни сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред" се извършва посредством функционалността "Проверка на лимити за търговия" на ЕСТ-ДН и ЕСТ-РД съгласно Инструкция № 8 "Проверка на лимити за търговия", публикувана на интернет страницата на оператора.

Чл. 229. (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г., изм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) Лимитът за търговия, определен от търговски участник, е общ за пазарни сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред".

Чл. 230. (Изм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) Първоначалният лимит за търговия на търговски участник представлява разликата между стойността на наличното обезпечение по чл. 219 и стойността на минималното обезпечение.

Чл. 231. (Изм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) Разполагаемият лимит за търговия на търговски участник във всеки един момент представлява разликата между първоначалния лимит за търговия и блокираната от функционалността "Проверка на лимити за търговия" сума на:

1. максималната стойност на задължението, което може да бъде породено от регистрираните оферти за покупки на положителни цени и/или продажби на отрицателни цени на пазарни сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред", и/или

2. сключените сделки за покупки на положителни цени и/или продажби на отрицателни цени на пазарни сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред", и/или

3. нетната сума на задълженията на търговския участник към борсовия оператор на пазарни сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред".

Чл. 232. (Доп. - ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г., изм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) Не се допуска подаване на оферти за покупки на положителни цени и/или продажби на отрицателни цени, чиято максимална стойност надхвърля разполагаемия лимит на търговския участник.

Чл. 233. (Изм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) Офертите за покупки на положителни цени и/или продажби на отрицателни цени, чиято максимална стойност надхвърля разполагаемия лимит на търговския участник, се блокират автоматично от ЕСТ-ДН и ЕСТ-РД посредством функционалността "Проверка на лимити за търговия" съгласно Инструкция № 8 "Проверка на лимити за търговия".

Чл. 233а. (Нов - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) Блокираните суми по падежирали задължения към БНЕБ - ЕАД, се освобождават в срок до един час след настъпването на падежа на съответното задължение и при получено от борсовия оператор плащане. Блокираните суми могат да бъдат освобождавани и след издаване на съответна фактура и при получено от борсовия оператор плащане.

Раздел VII.

Изискуемо обезпечение на пазарен сегмент "Двустранни договори"

Чл. 234. Изискуемото обезпечение на пазарен сегмент "Двустранни договори" се определя въз основа на параметрите на конкретна оферта и/или заявление за инициране на търг на съответния търговски участник.

Чл. 235. (Изм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) Методът на изчисляване на изискуемото обезпечение на пазарен сегмент "Двустранни договори" се публикува на [интернет страницата](#) на БНЕБ - ЕАД, в Инструкция № 4 "Метод на изчисление на изискуемо обезпечение" на пазарен сегмент "Двустранни договори" и може да се променя по преценка на оператора с двудневно предизвестие. При изчисляване на изискуемото обезпечение не се начислява данъкът по чл. 243, т. 1, както и компонентите по чл. 243, т. 2.

Чл. 236. За подаване на оферта за покупка или продажба, както и за инициране на търг, търговският участник трябва да разполага със свободно обезпечение, чийто размер надвишава или е равен на размера на изискуемото обезпечение.

Чл. 237. При сключване на сделка изискуемото обезпечение се блокира, след което размерът на свободното обезпечение се преизчислява и на база неговия преизчислен размер активните до момента на сключване на сделката оферти:

1. се деактивират, когато размерът на свободното обезпечение не е достатъчен да покрие изискуемото обезпечение по дадена оферта;

2. не променят статуса си, когато размерът на свободното обезпечение е достатъчен да покрие изискуемото обезпечение по дадена оферта.

Чл. 238. Операторът освобождава обезпечение, блокирано по сключена сделка, когато страните по сделката:

1. са подписали допълнително споразумение в съответствие с раздел VI от глава шеста и една от страните с копие до другата страна е изпратила сканирано копие на имейл cass@ibex.bg;

2. са изпълнили задълженията си съгласно раздел VIII от тази глава, което удостоверяват с изпращане на двустранно подписано потвърждение за спазен ангажимент; последното се изготвя съгласно задължителен за спазване образец, публикуван на интернет страницата на оператора, и се изпраща до имейл, публикуван в самия образец, от която и да е от страните с копие до другата.

Раздел VIII.

Обезпечение за плащане и добро изпълнение на пазарен сегмент "Двустранни договори"

Чл. 239. (Изм. - ДВ, бр. 2 от 2022 г., в сила от 07.01.2022 г.) Обезпечение за плащане и/или добро изпълнение се предоставя в една от следните форми или в комбинация от тях - паричен депозит и банкова гаранция.

Чл. 240. Търговските участници, сключили сделка на екран "Търгове", са длъжни да предоставят обезпечение за плащане и/или добро изпълнение съгласно параметрите, посочени от инициатора на търга.

Чл. 241. (Отм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.)

Чл. 242. (Отм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.)

Чл. 243. При изчисляване стойността на обезпечението за плащане и/или добро

изпълнение търговските участници са длъжни да съобразят следното:

1. при изчисляване на обезпечение за плащане се начислява ДДС (ако е приложимо);
2. за търговски участници, потребители на електрическа енергия, освен данъка по т. 1 се начисляват и:

а) утвърдената от КЕВР цена по чл. 30, ал. 1, т. 17 от ЗЕ;

б) данък в съответствие със Закона за акцизите и данъчните складове;

3. при изчисляване на гаранционни обезпечения за добро изпълнение не се начисляват компонентите по т. 2.

Чл. 244. (Изм. - ДВ, бр. 2 от 2022 г., в сила от 07.01.2022 г., изм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) Обезпечение за плащане и/или добро изпълнение на екран "Търгове" под формата на банкова гаранция, следва да бъде със срок на валидност 20 (двадесет) работни дни след последния ден на доставка в съответствие с параметрите на сключената сделка.

Раздел IX.

Фактуриране на пазарни сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред"

Чл. 245. За сделки, сключени на пазарни сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред", не се допуска издаване на нетна фактура. Издават се две отделни фактури за реализираните сделки за покупка и сделки за продажба.

Чл. 246. (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) (1) При реализирани сделки за покупка на електрическа енергия от търговските участници БНЕБ - ЕАД, ежедневно издава фактури, като:

1. за пазарен сегмент "В рамките на деня" се фактурират количествата, които са доставени през предходния работен ден, както и дължимите суми по Тарифата за таксите на БНЕБ - ЕАД; при поредица от неработни дни търгуваните и доставени през неработните дни количества се фактурират в първия работен ден, следващ неработните дни, при спазване на изискванията на Закона за данък върху добавената стойност;

2. за пазарен сегмент "Ден напред" се фактурират количествата, които ще бъдат доставени на следващия ден, както и дължимите суми по Тарифата за таксите на БНЕБ - ЕАД; при поредица от неработни дни търгуваните през неработните дни количества се фактурират в първия работен ден, следващ неработните дни, при спазване на изискванията на Закона за данък върху добавената стойност.

(2) При възникване на непредвидени обстоятелства по изключение сроковете за издаване на фактури по ал. 1 могат да бъдат удължени, но с не повече от един работен ден.

(3) Издадените фактури са с падеж първия работен ден, следващ деня на издаване на фактурата.

(4) Издадените фактури се изпращат от БНЕБ - ЕАД, на търговските участници през клиентски портал, опериран от БНЕБ - ЕАД, като на търговските участници се осигурява достъп до документите чрез потребителско име и парола, предоставени от БНЕБ - ЕАД.

(5) При невъзможност търговските участници да осъществят достъп до клиентския портал по ал. 4 издадените фактури могат да се изпращат от БНЕБ - ЕАД, по електронните пощи, посочени от търговските участници в заявлението за регистрация и в договора за участие на организиран борсов пазар.

Чл. 247. (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) (1) При реализирани сделки за продажба на електрическа енергия от търговските участници БНЕБ - ЕАД, ежедневно издава фактури, включително чрез самофактуриране по смисъла на чл. 113, ал. 11 от Закона за данък върху добавената стойност, като:

1. за пазарни сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред" се фактурират дължимите суми по Тарифата за таксите на БНЕБ - ЕАД;

2. за пазарен сегмент "В рамките на деня" се самофактурират количествата, които са доставени на предходния работен ден; при поредица от неработни дни търгуваните и доставени през неработните дни количества се самофактурират в първия работен ден, следващ неработните дни, при спазване на изискванията на Закона за данък върху добавената стойност;

3. за пазарен сегмент "Ден напред" се самофактурират количествата, които ще бъдат доставени на следващия ден; при поредица от неработни дни търгуваните през неработните дни количества се самофактурират в първия работен ден, следващ неработните дни, при спазване на изискванията на Закона за данък върху добавената стойност.

(2) Издадените чрез самофактуриране фактури по ал. 1 са с падеж 5 (пет) дни от датата на издаване и се изпращат от БНЕБ - ЕАД, на търговските участници по реда на чл. 246, ал. 4 и 5.

(3) Търговските участници са длъжни да включат фактурите, издадени чрез самофактуриране, в своите регистри по Закона за данък върху добавената стойност.

(4) Правата и задълженията на страните във връзка със самофактурирането се съдържат в споразумението по чл. 20, т. 3 от тези правила.

Чл. 248. (Отм. - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.)

Чл. 249. (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) (1) При сделки, сключени на пазарни сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред" на отрицателни цени:

1. при реализирани сделки за покупка на електрическа енергия от търговските участници БНЕБ - ЕАД, издава фактури с нулеви стойности към търговските участници, а самофактурира цялата абсолютна стойност по сделката към БНЕБ - ЕАД, с основание "Извършена услуга по покупко-продажба на електрическа енергия на отрицателна цена";

2. при реализирани сделки за продажба на електрическа енергия от търговските участници БНЕБ - ЕАД, издава фактури чрез самофактуриране с нулева стойност към БНЕБ - ЕАД, а фактурира цялата абсолютна стойност на продажбата към търговските участници с основание "Извършена услуга по покупко-продажба на електрическа енергия на отрицателна цена".

(2) Издадените фактури, включително чрез самофактуриране по ал. 1, са с падеж по чл. 246, ал. 3, изпращат се от БНЕБ - ЕАД, на търговските участници по реда на чл. 246, ал. 4 и 5 и търговските участници са длъжни да спазват задълженията по чл. 247, ал. 3 от тези правила.

(3) Правата и задълженията на страните във връзка със самофактурирането се съдържат в споразумението по чл. 20, т. 3 от тези правила.

Раздел X.

Фактуриране на пазарен сегмент "Двустранни договори"

Чл. 250. (Изм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) БНЕБ - ЕАД, издава фактури за плащане на дължими суми по чл. 209, ал. 1 за договорените с допълнително споразумение количества електрическа енергия за период от 1 (един) месец. Фактурите се изпращат на търговските участници на всяко последно число на текущия месец или на първия работен ден, следващ месеца на доставка.

Чл. 251. (1) При прекратяване на допълнителни споразумения по реда на раздел II от глава осма БНЕБ - ЕАД, изпраща протоколи за дължимите суми по чл. 263 и 264 в деня на прекратяването или в първия работен ден, следващ деня на прекратяването.

(2) При оттегляне или изключване от борсов пазар на електрическа енергия БНЕБ - ЕАД, изпраща фактури за дължимите суми по Тарифата за таксите на БНЕБ - ЕАД, които са изискуеми съгласно чл. 44, в деня на оттеглянето/изключването или в първия работен ден, следващ деня на оттеглянето/изключването.

Раздел XI.

Разплащания на пазарни сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред"

Чл. 252. Разплащанията на пазарни сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред" се извършват на базата на нетна покупка и нетна продажба.

Чл. 253. (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) (1) Търговски участници, реализирали нетна покупка, са длъжни да изпълнят своите задължения за разплащане чрез една от двете платежни услуги:

1. кредитен превод;

2. директен дебит съгласно Инstrukция № 5 "Плащане чрез директен дебит" на БНЕБ - ЕАД.

(2) Разплащанията се осъществяват въз основа на издадените фактури, а когато са налице насрещни парични задължения - въз основа на документ за прихващане.

Чл. 254. (Отм. - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.)

Чл. 255. (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) (1) Търговски участници, реализирали нетна покупка, са длъжни на падеж да заплащат дължимите суми, включително тези, съдържащи се в Тарифата за таксите на БНЕБ - ЕАД, като определената за целта банкова сметка на оператора следва да бъде заверена със съответното плащане до 10,30 ч. в първия работен ден, следващ деня на издаване на фактурата.

(2) Операторът на борсовия пазар може да договори с търговски участник други специални условия и ред за разплащане, при които задължението на търговския участник е напълно обезпечено във всеки един момент и не се нарушава изискването за ежедневно заплащане на дължимите суми по ал. 1.

Чл. 256. (Отм. - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.)

Чл. 257. (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) БНЕБ - ЕАД, заплаща задълженията си по фактури към нетните продавачи до 5 (пет) дни от датата на издаване на фактурата.

Чл. 257а. (Нов - ДВ, бр. 41 от 2021 г., в сила от 18.05.2021 г.) (1) Независимият преносен оператор извършва ежедневно наблюдение на покупките и продажбите, реализирани на платформите на оператора на борсовия пазар, и го уведомява в деня D+1 за реализирани продажби, необезпечени със съответната покупка на електрическа енергия в деня D.

(2) В случаите на ал. 1 операторът на борсовия пазар спира разплащанията с търговския участник до получаване на ново уведомление от независимия преносен оператор, че ангажиментите във връзка с реализираната енергия от балансиращия пазар са изпълнени.

Раздел XII.

Разплащания на пазарен сегмент "Двустранни договори"

Чл. 258. Крайният срок за плащане на издадените от БНЕБ - ЕАД, фактури е до 5 (пет) работни дни след издаването на съответната фактура.

Чл. 259. (Отм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.)

Чл. 260. Продуктите по сделки, сключени на екран "Търгове", се заплащат в съответствие с параметрите, посочени от инициатора на търга.

Глава осма.

НЕИЗПЪЛНЕНИЕ

Раздел I.

Отказ от сключване на допълнително споразумение на пазарен сегмент "Двустранни договори"

Чл. 261. При отказ от сключване на допълнително споразумение, отговарящо на изискванията на раздел VI от глава шеста от страни по сделката, всяка от тях заплаща на БНЕБ - ЕАД, дължимите по сделката такси съгласно Тарифата за таксите на БНЕБ - ЕАД, за целия период на доставка.

Чл. 262. (1) При отказ от сключване на допълнително споразумение, отговарящо на изискванията на раздел VI от глава шеста, от една от страните по сделката тази страна заплаща на БНЕБ - ЕАД, кумулативно стойността на блокираното по сделката изискуемо обезпечение и стойността на дължимите от двете страни такси по сделката за целия период на доставка.

(2) Стойността на блокираното по сделката изискуемо обезпечение се превежда на изрядната страна от БНЕБ - ЕАД.

Раздел II.

Прекратяване на допълнително споразумение на пазарен сегмент "Двустранни договори"

Чл. 263. При прекратяване на допълнително споразумение по взаимно съгласие на страните всяка от тях заплаща на БНЕБ - ЕАД, в двоен размер стойността на дължимите такси съгласно Тарифата за таксите на БНЕБ - ЕАД, за първоначално уговорения период на доставка по съответното допълнително споразумение.

Чл. 264. При предсрочно прекратяване на допълнително споразумение по причина, за която отговаря една от страните, тази страна заплаща на БНЕБ - ЕАД, в двоен размер стойността на дължимите от двете страни такси съгласно Тарифата за таксите на БНЕБ - ЕАД, за първоначално уговорения период на доставка по съответното допълнително споразумение.

Раздел III.

Забава за плащане по допълнително споразумение на пазарен сегмент "Двустранни договори"

Чл. 265. Неустойките при забава на плащане по сключени сделки на екран "Търгове" се определят от инициатора на търга в заявлението за инициране на търг.

Чл. 266. (Отм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.)

Чл. 267. (Отм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.)

Раздел IV.

Неприемане/недоставяне на електрическа енергия по допълнително споразумение на пазарен сегмент "Двустранни договори"

Чл. 268. Неустойките при неприемане/недоставяне на електрическа енергия по сключени сделки на екран "Търгове" се определят от инициатора на търга в заявлението за инициране на търг.

Чл. 269. (Отм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.)

Чл. 270. (Отм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.)

Чл. 271. (Отм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.)

Чл. 272. При неприемане/недоставяне на електрическа енергия по сключени сделки БНЕБ - ЕАД, начислява дължимите такси съгласно параметрите на сключената сделка без оглед на неприетите/недоставените количества.

Раздел V.

Други плащания на пазарен сегмент "Двустранни договори"

Чл. 273. За възстановяване на достъпа до ЕСТ след всяко отстраняване по реда на чл. 37

търговският участник заплаща на БНЕБ - ЕАД, 50 % (петдесет процента) от таксата за участие съгласно Тарифа за таксите на БНЕБ - ЕАД.

Чл. 274. Търговски участник, който е вписан в списък "Неизрядни участници" поради анулиране на търгове, в продължение на 1 (една) година заплаща на БНЕБ - ЕАД, в двоен размер таксата за инициране на търг при всеки следващ инициран търг.

Раздел VI.

Неизпълнение на задължението за предоставяне на обезпечение по глава седма (Отм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.)

Чл. 275. (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г., отм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.)

Чл. 276. (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г., отм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.)

Чл. 277. (Отм. - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г., отм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.)

Чл. 278. (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г., отм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.)

Раздел VII.

Неизпълнение на задължението за разплащане на пазарни сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред" съгласно глава седма

Чл. 279. (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) (1) При неизпълнение в срок от страна на търговски участник на задължение за разплащане на пазарни сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред" БНЕБ - ЕАД:

1. констатира всяко едно неизпълнение на задължение за разплащане, за което писмено уведомява търговския участник в едноседмичен срок от извършването;

2. при трето поред неизпълнение на задължение за разплащане в рамките на един месец увеличава с 0,04 BGN/MWh размера на такса оборот, определена в Тарифата за таксите на БНЕБ - ЕАД, за период от един месец, считано от деня, следващ датата на уведомяването на търговския участник; при определяне на броя на неизпълненията се вземат предвид такива и на двата пазарни сегмента "В рамките на деня" и "Ден напред", като увеличението на такса оборот се прилага и за двата сегмента;

3. отстранява търговския участник по реда и при условията на глава трета, раздел II от тези правила; когато търговският участник е регистриран на пазарни сегменти "Ден напред" и "В рамките на деня", БНЕБ - ЕАД, го отстранява и от двата пазарни сегмента.

(2) При всяко последващо неизпълнение на задължение за разплащане в рамките на едномесечния срок на действие на санкцията по ал. 1, т. 2 операторът увеличава размера на такса оборот с нови 0,04 BGN/MWh, като определя нов едномесечен срок за кумулативно действие на наложените санкции, считано от деня, следващ датата на уведомяването на търговския участник.

Глава девета.

ПРАВИЛА ЗА ПОВЕДЕНИЕ

Раздел I.

Общи положения

Чл. 280. (1) Операторът осъществява наблюдение на борсовия пазар с цел гарантиране, че търговията и всички други дейности протичат в съответствие с тези правила и приложимото

законодателство.

(2) БНЕБ - ЕАД, сезира КЕВР по официален път при съмнение за незаконосъобразно поведение на търговски участник.

Чл. 281. БНЕБ - ЕАД, може да отправи искане за предоставяне на информация от търговски участник и/или координатори на балансиращи групи, и/или ЕСО ЕАД, във връзка с осъществяване на наблюдение и контрол на борсовия пазар.

Чл. 282. Всички представители на търговските участници се задължават да се придържат към поведение, отговарящо на високи етични стандарти, в съответствие с приложимите регулаторни и правни задължения и добрата бизнес практика с цел поддържане на висок стандарт на работа по време на оперирането на борсовия пазар на електрическа енергия.

Чл. 283. Всеки търговски участник се задължава, че всички подадени от него оферти отразяват реален интерес за покупка и/или продажба на електрическа енергия и че всички сделки, по които търговският участник е страна, са реални.

Чл. 284. Търговските участници са длъжни да не влияят на цената или ценовата структура на борсовия пазар на електрическа енергия или по някакъв начин да нарушават достъпа или да възпрепятстват участието на други търговски участници.

Раздел II.

Забрана за манипулиране на пазара

Чл. 285. На търговските участници се забранява извършването или опитът за извършване на манипулиране на борсовия пазар на електрическа енергия.

Чл. 286. Тази забрана включва без ограничение:

1. всяко манипулативно поведение във връзка с подаване на неверни или подвеждащи сигнали;
2. всякакви предварителни договаряния за сключване на споразумения или сътрудничество между търговските участници или между търговските участници и трети лица;
3. всяко поведение за позициониране на цените.

Чл. 287. На търговските участници се забранява всякакво манипулативно поведение във връзка с подаване на неверни или подвеждащи сигнали, като:

1. регистриране на оферти за покупка и/или продажба на електрическа енергия без подходяща икономическа и друга видима обосновка;
2. регистриране на оферти за покупка и/или продажба на електрическа енергия без намерение тези оферти да доведат до реализиране на съответните сделки;
3. даване на неверни или подвеждащи сигнали по отношение на предлагането, търсенето или цената на енергийни продукти на едро с физическа доставка;
4. използването на фиктивно средство или друга форма на заблуда или измама, както и подаването на неверни или подвеждащи сигнали по отношение на предлагането, търсенето или цената на енергийни продукти на едро с физическа доставка;
5. разпространяване на фалшива или подвеждаща пазарна информация чрез медиите, включително интернет или по друг начин.

Чл. 288. На търговските участници се забранява тайно договаряне или тайно сътрудничество, както и предварително договаряне.

Чл. 289. На търговските участници се забранява определяне на цената за един или повече енергийни продукти с физическа доставка на изкуствено равнище, освен ако лицето, което е осъществило сделката или е издало нареждането за търгуване, докаже, че причините са законни и че въпросната сделка или оферта са съобразени с приетите пазарни практики на съответния пазар за търговия на едро с енергия.

Раздел III. Забрана за търгуване с вътрешна информация

Чл. 290. На търговските участници или техни контрагенти, които притежават вътрешна информация във връзка с енергиен продукт на едро, се забранява да:

1. използват тази информация, когато придобиват или се разпореждат или когато се опитват да придобият или да се разпоредят за своя собствена сметка или за сметка на трето лице пряко или косвено с продукти, за които се отнася тази информация;
2. разкриват тази информация на трето лице, освен ако това не е в рамките на нормалните условия на изпълнение на неговата работа или задължения;
3. предлагат или подтикват друго лице въз основа на вътрешна информация да придобива или да се разпорежда с продукти, за които се отнася информацията.

Раздел IV. Прозрачност

Чл. 291. (1) Търговските участници се задължават публично да разкриват информация, с която разполагат по отношение на търговска дейност или съоръжения, които съответният търговски участник или неговото предприятие-собственик или свързано предприятие притежава или контролира, или по отношение на въпроси, свързани с тяхната експлоатация, за които въпросният участник на пазара или въпросното предприятие носи отговорност, независимо дали изцяло или отчасти. Такова разкриване включва информация, свързана с капацитета и използването на съоръжения за производство, потребление или пренос на електроенергия, включително планирани или непланирани промени в работата на тези съоръжения.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2022 г. (*)) Публикуването на информацията по ал. 1 на [интернет страницата](#) на БНЕБ - ЕАД, изпълнява задълженията на търговски участник по смисъла на чл. 4, параграф 1 от Регламент (ЕС) № 1227/2011 от 25.11.2011 г. на Европейския парламент и на Съвета относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия във връзка с чл. 10, параграф 1 от Регламент за изпълнение № 1348/2014 за разкриване на вътрешна информация на интернет страница на доставчик на услуги - платформа за разкриване на вътрешна информация.

Чл. 292. Изискванията за разкриване на информация не се прилагат за информация за собствени планове и стратегии за търгуване на търговския участник.

Чл. 293. Търговският участник публично разкрива всяка вътрешна информация, която е точна по своето естество, не е била направена публично достояние и се отнася пряко или косвено до един или повече енергийни продукти на едро и която, ако бъде направена публично достояние, вероятно би повлияла съществено на цените на тези енергийни продукти на едро.

Чл. 294. Когато информацията подлежи на публично разкриване, тя включва най-малко информация за:

1. идентификационен номер на съобщението;
2. статус на събитието;
3. вид неразполагаемост;
4. тип на събитието;
5. час и дата на публикуване на съобщението;
6. начало на събитието;
7. край на събитието;
8. измервателна единица;
9. неразполагаема мощност;
10. разполагаема мощност;

11. инсталирана мощност;
12. причина за неразполагаемостта;
13. забележка;
14. тип гориво;
15. пазарна зона;
16. засегнат актив или електропроизводствена единица;
17. ЕИС код на засегнатия актив или електропроизводствена единица;
18. наименование на пазарния участник;
19. ACER код на пазарния участник.

Чл. 295. (1) (Доп. - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) Търговските участници се задължават да разкрият публично информацията възможно най-рано, но не по-късно от 60 минути след настъпване на събитieto. Информацията се разкрива публично чрез съобщение на интернет сайта на съответния търговски участник, както и на интернет страницата на оператора, съгласно Инструкция № 7 "Публикуване на вътрешна информация на [интернет страницата](#) на БНЕБ - ЕАД".

(2) За да бъде публикувана информацията незабавно, търговският участник самостоятелно регистрира съобщението на интернет страницата на оператора, след което информацията става публично достъпна. За тази цел търговският участник предварително е получил от оператора профил с потребителско име и парола за достъп и връзка към интернет страницата на оператора.

(3) Търговският участник носи отговорност за пълнотата, точността и навременното предоставяне на информацията, подлежаща на публично разкриване.

Чл. 296. Търговският участник може на своя отговорност по изключение да забави публичното разкриване, за да не накърни законните си интереси, при условие че такъв пропуск няма да подведе обществеността и търговският участник може да гарантира поверителността на информацията и не взема решения, свързани с търгуването на борсовия пазар въз основа на тази информация.

Чл. 297. При съобщение, свързано със спиране, ограничаване, увеличаване на мощността или демонтаж на мощност, ако операторът определи, че такова съобщение не е достатъчно или не описва адекватно съответната информация, БНЕБ - ЕАД, може да изиска от търговския участник да предостави допълнително разяснение.

Раздел V. Предоставяне на информация

Чл. 298. Всеки търговски участник се съгласява, че:

1. БНЕБ - ЕАД, предоставя периодично информация за търговията на борсовия пазар и друга съответна информация на съответния регулаторен орган;

2. БНЕБ - ЕАД, предоставя информация, независимо дали такава информация е придобита в контекста на анализ или не, при поискване от регулаторния орган или компетентен такъв;

3. БНЕБ - ЕАД, може да предоставя информация на други борсови оператори или преносния оператор, при условие че има писмена договорка между БНЕБ - ЕАД, и съответната страна, за целево и поверително третиране на такава информация;

4. комуникацията с БНЕБ - ЕАД, може да се записва, съхранява и използва във връзка с наблюдението на спазването на тези правила и приложимото законодателство; всеки търговски участник осигурява всички необходими съгласия от съответните служебни лица, служители и представители, преди такива лица да комуникират с БНЕБ - ЕАД, от името на търговския участник.

Чл. 299. Получената по реда на тази глава информация се използва единствено за целите, посочени в тези правила. БНЕБ - ЕАД, може да оповести резултатите от извършените наблюдения и контрол по конкретен въпрос, при условие че името на съответния търговски участник не се разкрива.

Чл. 300. БНЕБ - ЕАД, може публично да разкрива името на търговски участник по време на наблюдението единствено ако такава разкриване е необходимо, за да поддържа целостта на борсовия пазар.

Чл. 301. БНЕБ - ЕАД, провежда наблюдение и анализ на борсовия пазар за възможни неправомерни действия, извършени на този пазар.

Чл. 302. БНЕБ - ЕАД, уведомява КЕВР в случай на съмнение за осъществено неправомерно действие на борсовия пазар.

Глава десета. ИНФОРМАЦИЯ И КОМУНИКАЦИЯ

Раздел I. Собственост върху информацията

Чл. 303. Информация, представена под формата на оферти за покупка и/или продажба от търговските участници чрез ЕСТ или по друг начин, както и информацията, произтичаща от търговията на пазарните сегменти, принадлежат на БНЕБ - ЕАД.

Чл. 304. БНЕБ - ЕАД, има право да ползва и обработва информацията за подадени оферти и реализирани сделки и друга информация по отношение на физическите и финансовите взаимоотношения без задължение за поверителност към търговските участници, доколкото такава информация не засяга отделен търговски участник. Търговските участници нямат право на възнаграждение по отношение на такива дейности.

Чл. 305. БНЕБ - ЕАД, може във всеки един момент да поиска правна и финансова информация, свързана с участието на търговския участник на борсовия пазар на електрическа енергия. Непредоставяне на информацията в определения от БНЕБ - ЕАД, срок се счита за неизпълнение на правилата.

Чл. 306. БНЕБ - ЕАД, предоставя информация на компетентните органи в съответствие с приложимото законодателство.

Чл. 307. БНЕБ - ЕАД, има право да разкрива информация в съответствие с глава девета.

Раздел II. Комуникация

Чл. 308. Комуникацията между БНЕБ - ЕАД, и търговските участници по оперативни въпроси се осъществява по имейл и/или по телефон между отговорниците за търговия и отговорниците за сетълмент и обезпечения, посочени в договора за участие, и съответните служители от оперативните звена в БНЕБ - ЕАД.

Чл. 309. БНЕБ - ЕАД, предоставя информация, свързана с работата на борсовия пазар, на [интернет страницата](#) си и/или чрез изпращане на имейл на отговорниците за търговия и отговорниците за сетълмент и обезпечения, посочени в договора за участие. Търговските участници се задължават да се информират своевременно относно актуалната информация от БНЕБ - ЕАД.

Чл. 310. Съобщения, изпратени по време на периода на подаване на оферти, които засягат търговията, се изпращат на имейлите на отговорниците за търговия и/или се обявяват на интернет страницата на оператора, и/или се публикуват в ЕСТ.

Чл. 311. (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) (1) БНЕБ - ЕАД, публикува

на своята [интернет страница](#):

1. образец на договор за участие на борсов пазар;
2. образци на документи, които са задължителни за търговските участници;
3. адрес за кореспонденция;
4. информация за контакт с оператора, включително имейл;
5. Тарифата за таксите на БНЕБ - ЕАД;
6. регистър на търговските участници;
7. инструкции по тези правила.

(2) Информацията и/или документите по ал. 1, т. 1, 2, 3, 4, 5 и 7, както и техните изменения и допълнения, се публикуват не по-късно от една седмица преди датата, от която ще започне прилагането им.

Глава единадесета. НЕПРЕОДОЛИМА СИЛА

Чл. 312. (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 16.09.2022 г.) При наличие на събития и/или обстоятелства, представляващи непреодолима сила, страните се задължават взаимно да се уведомяват по официален път за началото на такива събития и/или обстоятелства.

Чл. 313. БНЕБ - ЕАД, и търговските участници не носят отговорност за неизпълнение на задълженията си в случай на непреодолима сила за периода, докато трае непреодолимата сила. Ако някоя от страните преди настъпването на непреодолимата сила е била в забава за изпълнение на свое задължение, същата не може да се позовава на непреодолима сила.

Чл. 314. Докато трае непреодолимата сила, изпълнението на задълженията и на свързаните с тях насрещни задължения се спира. Отпадането на задълженията в този случай не важи по отношение на закъснели плащания, изискуеми преди настъпването на непреодолимата сила.

Чл. 315. Страната, която е под въздействие на непреодолима сила, е длъжна да уведоми незабавно по официален път другата страна за обстоятелствата и ограниченията, наложени от непреодолимата сила. Страната, която претендира за непреодолима сила, полага необходимата грижа, за да смекчи последиците от тази сила.

Чл. 316. Ако непреодолимата сила продължи толкова дълго, че страната няма интерес от изпълнението, тя може да прекрати засегнатата услуга, без да дължи обезщетение, с отправяне на официално уведомление с обратна разписка. В този случай прекратяването не освобождава търговските участници и/или БНЕБ - ЕАД, от задълженията му за плащане, възникнали преди прекратяването.

Глава дванадесета. ОСОБЕНИ РАЗПОРЕДБИ

Чл. 317. Всички промени в тези правила се одобряват от КЕВР и се публикуват на [интернет страницата](#) на БНЕБ - ЕАД.

Чл. 318. Всякакви претенции, спорове или различия, които могат да възникнат от или във връзка с тези правила, се уреждат в съответствие с действащото българско законодателство.

Допълнителни разпоредби

§ 1. По смисъла на тези правила:

1. "ACER" е Агенцията за сътрудничество на енергийните регулатори.
2. "Euphemia" е алгоритъм, собственост на обединението PCR, който се оперира съгласно

публично оповестени процедури. Координатор на алгоритъма Euphemia е борсов оператор, който в определения ден е водещ в процеса по изчисляване на резултатите от тържната сесия на обединението SDAC чрез Euphemia алгоритъма.

3. "Борсов пазар" е съвкупността от всички организирани пазарни сегменти, оперирани и администрирани от "Българска независима енергийна борса" - ЕАД, на които се сключват сделки с електрическа енергия с физическа доставка.

4. "Борсова сесия" е времето за провеждане на организирана търговия на пазарен сегмент "Ден напред" при търговия с продукти с доставка в деня, следващ деня на търговия.

5. "Вътрешна информация" означава информация, точна по своето естество, която не е била направена публично достояние, отнасяща се пряко или косвено до един или повече енергийни продукти на едро с физическа доставка и която, ако бъде направена публично достояние, вероятно би повлияла съществено на цените на тези енергийни продукти на едро.

6. "Генераторна единица" е самостоятелен генератор на електрическа енергия, принадлежащ към електропроизводствена единица.

7. "Ден D" е ден на доставка, в който се извършва физическата доставка.

8. "Ден D-1" е ден на търговия, през който се подават оферти от търговските участници и се осъществяват сделките на борсовия пазар, предхождащ деня на доставка.

9. "Договор за участие" е договор, който регламентира правата и задълженията на БНЕБ - ЕАД, и търговския участник във връзка с участието на борсов пазар на електрическа енергия.

10. "Допълнително споразумение" е споразумение, неразделна част от СДППЕЕ, по силата на което се уреждат параметрите на конкретна сделка, сключена на пазарен сегмент "Двустранни договори".

11. "Единно обединение на пазарите "Ден напред" е проект за обединение на националните електроенергийни пазари на базата на Европейския целеви модел (Single Price Market Coupling for DAM) с имплицитно разпределение на трансграничните преносни способности.

12. "Електронна система за търговия" е софтуерна система, ползвана за администриране на процеса по подаване на оферти и изчисляване на резултатите от търговията на борсовия пазар.

13. "Електронни системи за сетълмент" са електронни системи, ползвани за администриране на процесите по сетълмент, обезпечения и управление на финансовия риск на пазарни сегменти "Ден напред" и "В рамките на деня" и на пазарен сегмент "Двустранни договори".

14. "Електропроизводствена единица" е съоръжение за производство на електрическа енергия, състоящо се от една генераторна единица или от съвкупност от генераторни единици.

15. (изм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) "Екран за търговия" е екран "Търгове".

16. (отм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.)

17. "Екран "Търгове" е екран за търговия, на който се подават оферти и се сключват сделки чрез провеждане на търгове за покупко-продажба на електрическа енергия, част от ЕСТ-ДД.

18. (Зал. - ДВ, бр. 2 от 2022 г., в сила от 07.01.2022 г.)

19. "Заявител" е юридическо лице, подало заявление за регистрация на борсовия пазар на електрическа енергия, организиран от БНЕБ - ЕАД.

20. "Заявление за инициране на търг" е бланка-образец, публикувана на [интернет страницата](#) на БНЕБ - ЕАД, задължителна за всеки инициатор на търг.

21. "Заявление за регистрация" е бланка-образец, публикувана на [интернет страницата](#) на БНЕБ - ЕАД, задължителна за всеки заявител.

22. "Индивидуални условия" са неразделна част от допълнително споразумение, подписано в резултат на сключена сделка.

23. "Инициатор на търг" е търговски участник, подал заявление за инициране на търг при условията и в сроковете съгласно тези правила.

24. "Купувач" е търговски участник, сключил сделка за покупка на електрическа енергия.

25. "Манипулиране на пазара" е:

а) сключване на сделка или подаване на оферта за търговия с продукти, които: дават или има вероятност да дадат лъжливи или подвеждащи сигнали за предлагането, търсенето или цената на продуктите, или определят, или се прави опит да се определи чрез действията на едно или повече лица, действащи заедно, цената на един или повече продукти на изкуствено равнище, освен ако лицето, което е осъществило сделката или е подало съответната оферта за търгуване, докаже, че причините, които са го мотивирали да направи това, са законни и че въпросната сделка или оферта са съобразени с приетите пазарни практики на съответния пазар за търговия на едро с електрическа енергия, или използва, или се прави опит да се използва фиктивен способ или всякаква друга форма на заблуда или на измама, с които се дават или могат да се дадат лъжливи или подвеждащи сигнали по отношение на предлагането, търсенето или цената на продуктите;

б) разпространяване на информация по медиите, включително по интернет или с всякакви други средства, която дава или е възможно да даде лъжливи или подвеждащи сигнали по отношение на доставката, търсенето или цената на продуктите, включително разпространяване на слухове и на неверни или заблуждаващи новини, когато лицето, извършващо разпространението, е знаело или би трябвало да знае, че информацията е невярна или заблуждаваща.

26. "Непреодолима сила" са непредвидени и непредотвратими събития и/или обстоятелства, или комбинация от събития от извънреден характер извън контрола на страните, възникнали след започване на търговия от страна на търговски участник, включващи, но неограничаващи се до: война, саботаж, въстания, революция, бунт, експлозия, пожар, природни бедствия (наводнения, земетресения, гръм, буря, ураган, торнадо, проливен дъжд, градушка, свличане, срутвания на земни маси, залежавания и др.), по смисъла на чл. 30б от Търговския закон, доколкото тези събития и/или обстоятелства създават невъзможност за изпълнение на задълженията по тези правила.

27. "Недоставяне на електрическа енергия" е отказ от страна на продавач да изпълни задълженията си според допълнителното споразумение към СДППЕЕ, свързано с доставяне на електрическа енергия.

28. "Неприемане на електрическа енергия" е отказ от страна на купувач да изпълни задълженията си, според допълнителното споразумение към СДППЕЕ, свързано с приемане на доставката на електрическа енергия.

29. "Неработен ден" е почивен или празничен ден по смисъла на Кодекса на труда, през който банките, осъществяващи дейността си на територията на Република България, не обслужват клиенти.

30. "Нетен купувач" е търговски участник, който за определен период на доставка е реализирал сделки за покупка на електрическа енергия с обща стойност, по-голяма от общата стойност на реализираните от него сделки за продажба.

31. "Нетен продавач" е търговски участник, който за определен период на доставка е реализирал сделки за продажба на електрическа енергия с обща стойност, по-голяма от общата стойност на реализираните от него сделки за покупка.

32. "Нетна покупка" се наблюдава, когато общата стойност на реализираните сделки за покупка от един и същи участник е по-голяма от общата стойност на реализираните сделки за продажба за определен период на доставка.

33. "Нетна продажба" се наблюдава, когато общата стойност на реализираните сделки за продажба е по-голяма от общата стойност на реализираните сделки за покупка за определен период на доставка.

34. "Нетно генерирано задължение към оператора" е разликата от: (i) сбора на всички

фактурирани и неплатени задължения, включително тези, за които не е настъпил падежът, и стойността на всички нефактурирани реализирани покупки, и (ii) стойността на всички нефактурирани реализирани продажби.

35. (отм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.)

36. "Опит за участие в манипулиране на пазара" е:

а) сключване на сделка, подаване на оферта или предприемане на друго действие, свързано с продукт, с намерение да се: дадат лъжливи или подвеждащи сигнали по отношение на предлагането, търсенето или цената на продуктите; определят цените на един или повече продукти на изкуствено равнище, освен ако лицето, което е осъществило сделката или е издало нареждането, докаже, че причините, които са го мотивирали да направи това, са законни и че сделката или офертата, подадена от търговски участник, е съобразена с приетите пазарни практики на съответния пазар за търговия на едро с енергия, или използва фиктивен способ или всякаква друга форма на заблуда или на измама, с която се дават или могат да се дадат лъжливи или подвеждащи сигнали по отношение на предлагането, търсенето или цената на продуктите;

б) разпространяването на информация, включително по интернет или по какъвто и да е друг начин, с намерение да се дадат лъжливи или подвеждащи сигнали по отношение на доставките, търсенето или цената на продуктите.

37. "Основателна причина" е обективен факт от действителността, при наличието на който допълнително споразумение може да бъде прекратено предсрочно и едностранно от изправната страна, изразяващ се в образувано производство за обявяване в несъстоятелност, обявена несъстоятелност и образувано производство по ликвидация, инициирани срещу неизправната страна, неприемане или недоставяне на електрическа енергия, прекратяване, отнемане и/или изтичане на срока на издадена лицензия по ЗЕ, както и всяко неизпълнение на тези правила от страна на търговски участник.

38. "Отговорник за търговия" е физическо лице, което е определено в договора за участие от търговски участник да подава, анулира и модифицира оферти, изпраща заявки за подаване, модифициране или анулиране на оферти на оператора и/или да изпраща заявления за инициране на търг.

39. "Отговорник за сетълмент и обезпечения" е физическо лице, което е определено в договора за участие от търговски участник като отговорно по всички въпроси, свързани със сетълмент и обезпечения.

40. "Официално уведомление или уведомяване по официален път" е такова уведомление, което се осъществява по факс, предоставен от търговския участник, по електронен път до имейли на представляващите и/или отговорниците за търговия, и/или отговорниците за сетълмент и обезпечения, с писмо, адресирано до представляващия търговския участник и изпратено на представения адрес за кореспонденция, по факс, предоставен от оператора, по електронен път до имейл, предоставен от оператора или посочен на [интернет страницата](#) на БНЕБ - ЕАД, или с писмо, адресирано до оператора, изпратено на актуалния адрес за кореспонденция, посочен на [интернет страницата](#) на БНЕБ - ЕАД.

41. "Пазарен сегмент "В рамките на деня" е сегмент от борсовия пазар на електрическа енергия, организиран от БНЕБ - ЕАД, осигуряващ възможност за търговия на продукти с доставка в деня на търговия и в деня, следващ деня на търговия, като сделките на този сегмент се осъществяват чрез механизъм за непрекъснато договаряне и се сключват автоматично при наличието на взаимно удовлетворяващи се активни оферти.

42. "Пазарен сегмент "Ден напред" е сегмент от борсовия пазар на електрическа енергия, организиран от БНЕБ - ЕАД, осигуряващ възможност за търговия на продукти с доставка в деня, следващ деня на търговия, който сегмент се оперира на базата на търг, а сетълментът на сделките, сключени за всеки отделен интервал на доставка, се осъществява по една еднаква за всички търговски участници цена - клирингова цена за съответния интервал на доставка.

43. (изм. - ДВ, бр. 50 от 2023 г., в сила от 09.06.2023 г.) "Пазарен сегмент "Двустранни договори" е сегмент от борсовия пазар на електрическа енергия, организиран от БНЕБ - ЕАД, осигуряващ възможност за търговия на продукти с различен срок на доставка, равен или по дълг от 1 (един) ден, който сегмент предоставя възможност на търговските участници да търгуват на екран "Търгове".

43а. (нова - ДВ, бр. 74 от 2022 г., в сила от 01.10.2022 г.) "Петнадесетминутен продукт" е продукт, търгуван на борсовия пазар, сегмент "В рамките на деня", с продължителност на доставката петнадесет минути.

44. "Планирано събитие" е събитие, което е известно предварително на първоначалния собственик на съответните данни.

45. "Продавач" е търговски участник, сключил сделка за продажба на електрическа енергия.

46. "Профил" са създадени от оператора индивидуални потребителско име и парола, чрез които отговорникът за търговия се идентифицира и получава достъп до ЕСТ.

47. "Предсрочно прекратяване на допълнително споразумение" е прекратяване на допълнително споразумение от изправната страна преди изтичане на срока на действие на споразумението поради неизпълнение на задълженията от насрещната страна, по взаимно съгласие и/или при наличие на основателна причина.

48. "Разумен срок" е подходящ срок според обстоятелствата, но не по-дълъг от 10 (десет) работни дни.

49. "Свободно обезпечение" е частта от наличното обезпечение на търговски участник, което не е блокирано като изискуемо обезпечение на пазарни сегменти "В рамките на деня" и "Ден напред" и/или по сключени сделки на пазарен сегмент "Двустранни договори".

50. "Сключена сделка" е налице, когато оферта за покупка и оферта за продажба се срещнат/съвпаднат в съответната ЕТС.

51. "Списък "Допустими контрагенти" е списък, който се създава от оператора за всички търговски участници след отправено искане и въз основа на подписан СДППЕЕ.

52. "СДППЕЕ" е договор, който урежда правата и задълженията на страните в резултат на сключена сделка на екран за търговия.

53. "Тарифа за таксите на БНЕБ - ЕАД" е актуална ценова листа, публикувана на интернет страницата на оператора.

54. "Търговски участник" е юридическо лице, сключило договор за участие на борсов пазар на електрическа енергия с БНЕБ - ЕАД.

55. "Търг" е онлайн търг за покупка или продажба на електрическа енергия, който се инициира от търговски участник чрез заявление за инициране на търг и се организира от оператора, като подадените оферти се класират и се сключват сделки съобразно класирането.

56. "Търговски календар" е секция на интернет страницата на оператора, в която под формата на календар се публикува информация за иницирани търгове.

57. "Финансови задължения" са задълженията на търговски участник да предоставя и поддържа обезпечение, задълженията за разплащане по фактури и задълженията за разплащане по начислени лихви, неустойки и други плащания.

58. "Часови интервал" е интервалът между два поредни часа с продължителност 60 (шестдесет) минути.

59. "Часови продукт" е продукт, търгуван на борсовия пазар с продължителност на доставката един час.

60. SDAC е единно паневропейско обединение на пазарите с доставка "Ден напред", създадено и управлявано съгласно разпоредбите на Регламент (ЕС) 2015/1222 на Комисията от 24 юли 2015 г. за установяване на насоки относно разпределянето на преносната способност и управлението на претоварването.

Преходни и Заключителни разпоредби

§ 2. (1) Тези правила се прилагат за всички търговски участници, които преди датата на влизането им в сила имат сключен договор за участие на борсов пазар и/или договор за участие на централизиран пазар за покупко-продажба на електрическа енергия посредством двустранни договори.

(2) Търговски участници, които към датата на влизане в сила на тези правила са изключени от някой от сегментите или от борсовия пазар, след шест месеца могат да започнат нова процедура по регистрация, след като изцяло са уредили финансовите си задължения към оператора и/или към изправната страна по сделка, която е предсрочно прекратена.

§ 3. В тримесечен срок от влизането в сила на тези правила търговските участници сключват нов договор за участие на борсов пазар с БНЕБ - ЕАД, регламентиращ участието им на борсовия пазар на електрическа енергия.

§ 4. Тези правила влизат в сила от датата на обнародването им в "Държавен вестник".

Заключителни разпоредби

КЪМ ПРАВИЛАТА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ПРАВИЛАТА ЗА РАБОТА НА ОРГАНИЗИРАН БОРСОВ ПАЗАР НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ (ОБН. - ДВ, БР. 4 ОТ 2021 Г., В СИЛА ОТ 15.01.2021 Г.)

§ 2. Правилата за изменение и допълнение на Правилата за работа на организиран борсов пазар на електрическа енергия влизат в сила от деня на обнародването им в "Държавен вестник".

Преходни и Заключителни разпоредби

КЪМ ПРАВИЛАТА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ПРАВИЛАТА ЗА РАБОТА НА ОРГАНИЗИРАН БОРСОВ ПАЗАР НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ

(ОБН. - ДВ, БР. 41 ОТ 2021 Г., В СИЛА ОТ 18.05.2021 Г.)

§ 31. Правилата за изменение и допълнение на Правилата за работа на организиран борсов пазар на електрическа енергия влизат в сила от деня на обнародването им в "Държавен вестник".

Преходни и Заключителни разпоредби

КЪМ ПРАВИЛАТА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ПРАВИЛАТА ЗА РАБОТА НА ОРГАНИЗИРАН БОРСОВ ПАЗАР НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ

(ОБН. - ДВ, БР. 2 ОТ 2022 Г., В СИЛА ОТ 07.01.2022 Г.)

§ 8. За сделки за покупко-продажба на електрическа енергия, сключени на пазарен сегмент "Двустранни договори" до датата на влизане в сила на тези правила, по които търговски участник е предоставил обезпечение за плащане и/или добро изпълнение под формата на застраховка-гаранция, следва в 30-дневен срок от влизане в сила на тези правила да предостави обезпечение под формата на паричен депозит, банкова гаранция или комбинация от тях.

§ 9. Правилата за изменение и допълнение на Правилата за работа на организиран борсов пазар на електрическа енергия влизат в сила от деня на обнародването им в "Държавен вестник".

Преходни и Заключителни разпоредби

КЪМ ПРАВИЛА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ПРАВИЛАТА ЗА РАБОТА НА

ОРГАНИЗИРАН БОРСОВ ПАЗАР НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ

(ОБН. - ДВ, БР. 74 ОТ 2022 Г., В СИЛА ОТ 16.09.2022 Г.)

§ 39. Търговските участници, регистрирани на организирания борсов пазар на електрическа енергия на пазарни сегменти "Ден напред" и "В рамките на деня" до датата на влизане в сила на тези правила, следва в 30-дневен срок от влизане в сила на тези правила да сключат споразумение за самофактуриране с борсовия оператор.

§ 40. До 31.10.2022 г. търговските участници имат право да внасят парични средства по разплащателна сметка на БНЕБ - ЕАД, за покриване на нетната им покупка на седмична база. Търговските участници, внесли парични средства по разплащателна сметка на БНЕБ - ЕАД, за покриване на нетната им покупка, имат право до 31.10.2022 г. да ползват внесените суми за покриване на задълженията си към борсовия оператор.

§ 41. Правилата за изменение и допълнение на Правилата за работа на организиран борсов пазар на електрическа енергия са приети с решение на Комисията за енергийно и водно регулиране по Протокол № 243 от 9.09.2022 г. по т. 1 и влизат в сила от деня на обнародването им в "Държавен вестник", с изключение на § 6, 7, 8, 9, 10 и 38, които влизат в сила от 1.10.2022 г., и на § 34, който влиза в сила след приключване на процедурата по сертифициране на БНЕБ - ЕАД, в Агенцията за сътрудничество между регулаторите на енергия като платформа за разкриване на вътрешна информация.

Заклучителни разпоредби

КЪМ ПРАВИЛА ЗА ИЗМЕНЕНИЕ И ДОПЪЛНЕНИЕ НА ПРАВИЛАТА ЗА РАБОТА НА ОРГАНИЗИРАН БОРСОВ ПАЗАР НА ЕЛЕКТРИЧЕСКА ЕНЕРГИЯ

(ОБН. - ДВ, БР. 50 ОТ 2023 Г., В СИЛА ОТ 09.06.2023 Г.)

.....

§ 67. Правилата за изменение и допълнение на Правилата за работа на организиран борсов пазар на електрическа енергия са приети с решение на Комисията за енергийно и водно регулиране по Протокол № 178 от 2.06.2023 г., т. 1, и влизат в сила от датата на обнародването им в "Държавен вестник".